

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

تأثیر تنوع هیئت‌مدیره به مدیریت سود واقعی در بازار سرمایه تهران

داود نوروززاده^a، لیلا عباس زاده اصل^b
^a دانش‌آموخته مقطع دکترای مدیریت تولید و عملیات، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

لیلا عباس زاده اصل دانشجوی کارشناس ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

Noroozadeh.Doc@gmail.com

نویننده مسئول: داود نوروززاده:

چکیده:

این مطالعه به بررسی این مسئله می‌پردازد که آیا تنوع جنسیتی^۱ در نقش‌های مدیران اجرایی^۲، هیئت مدیران ناظر^۳ و مدیریت^۴ تأثیری بر مدیریت سود واقعی^۵ آن‌ها در طول دوره‌های خرسی و گاوی از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ دارد یا خیر. نمونه توسط دوره‌های صعودی^۶ (۱۱۶۱۶ مشاهدات شرکتی - سال) و نزولی^۷ (۱۴۴۳۶ مشاهدات شرکتی - سال) جداسازی شد. نتایج پیشنهاد داد که مشارکت زنان در هیئت مدیران ناظر و مدیران اجرایی تمایل به کنترل مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های خرسی و گاوی^۸ دارد. یافته مهم دیگر این است که مدیران مالی زن به دلیل ماهیت ریسک‌گریزی^۹ آن‌ها در طول دوره نزولی در دست‌کاری سود واقعی محتاط‌تر^{۱۰} هستند، درحالی‌که مدیران مالی زن در طول دوره صعودی در مدیریت سود واقعی به‌احتمال

¹ gender diversity

² executives

³ boards of supervisors

⁴ management

⁵ real earnings management

⁶ bullish

⁷ bearish

⁸ bearish and bullish period

⁹ risk-averse

¹⁰ more cautious

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه‌ها، کارهای، بانک، بیمه، صنعت، بیمه

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

MCI CONF IR

بیشتری محدود عمل می‌کنند. این مطالعه دریافتن ارتباط بین تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره با مدیریت سود واقعی ناموفق بود، با این حال، در این مطالعه مشخص شد که مدیران اجرایی زن (به‌استثنای مدیران عامل^{۱۱} و مدیران ارشد مالی^{۱۲}) نیز مدیرانی بوده که به‌احتمال بیشتری دست‌کاری سود را محدود می‌سازند. کلمات کلیدی

کلمات کلیدی: مدیران زن، مدیران اجرایی زن، ناظران زن، تنوع جنسیتی، مدیریت سود واقعی

¹¹ CEOs

¹² CFOs

۱. مقدمه

۲. در یک دهه اخیر پژوهش‌های زیادی در حوضه نقش زنان در هیئت‌مدیره انجام شد. ۳۵ درصد از

پست‌های مدیریتی در چین در سال ۲۰۱۸ در اختیار زنان بوده، درحالی‌که این مقدار در قاره اروپا به‌طور متوسط ۳۰ درصد است. درحالی‌که درصد مدیران و مدیران اجرایی زن در شرکت‌ها طی سال‌های اخیر به‌سرعت رو به افزایش است، اما این نسبت مشارکت زنان در شرکت‌ها هنوز رقم قابل‌توجهی نیست. در صورتی‌که ارتباط مدیران و مدیران اجرایی با سطح مدیریت سطوح به‌طور موفقیت‌آمیزی تعیین شود، شواهد بیشتری به‌منظور کمک به شرکت‌ها در زمینه درک نقش مهم رهبری زنان در سطح بالا از جمله مدیران و ناظران زن در هیئت‌مدیره و همچنین مدیران اجرایی ارائه خواهد شد. علاوه بر این، دولت توجه بیشتری به شرکت‌های با مشارکت فزاینده زنان در این شرکت‌ها خواهد کرد. بسیاری از محققان میزان سود یا بهبود ارزش شرکت‌ها در صورت استفاده از مدیران ارشد یا مدیران اجرایی زن را مورد بررسی قرار داده‌اند. تعداد زیادی از محققان بر این باورند که مدیران اجرایی زن و افزایش مشارکت زنان در هیئت‌های مدیره می‌تواند به کنترل مدیریت سود و افزایش کیفیت گزارش‌ها مالی کمک کند. به‌طور خاص، مطالعات قبلی به این نتیجه رسید که مدیران زن و زنان در نقش‌های مدیریت ارشد به‌منظور بهبود کیفیت گزارش‌دهی مالی مانند مدیریت سود کمتر مفید عمل می‌کنند

۳. (هیلمن و همکاران ۲۰۱۹) دریافته‌اند که در هیئت‌مدیره افزایش حضور مدیران اجرایی زن و مرد در هیئت‌مدیره و بهبود پاسخگویی آن‌ها در رابطه با عملکرد ضعیف مدیران کمک می‌کند. هیلمن و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند که مشارکت زنان در هیئت‌مدیره تجربیات متفاوتی را به همراه داشته و ارتباطات در هیئت‌مدیره را غنی خواهد ساخت، بنابراین به بهبود کیفیت تصمیمات هیئت‌مدیره نیز کمک خواهد کرد. مطابق با مطالعات آل کاتان (۲۰۱۹)، مدیریت سود شرکت‌های بیشتر مؤثرتر است، چون گروه‌های مدیریت شرکتی با جنسیت برابر در رابطه با هزینه‌ها و اشکال دیگر مدیریت محافظه‌کارانه‌تر و محتاط‌تر عمل می‌کنند. با این حال، تأثیر تنوع جنسیتی در هیئت‌های مدیریت و مدیران اجرایی در رابطه با کیفیت مدیریت سود قطعی نیست. برخی مطالعات در زمینه اثبات ارتباط بین تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره و نقش‌های اجرایی با مدیریت سود ناموفق بودند (کوو همکاران (۲۰۱۴) (۲۰۱۰). به‌طور خاص استدلال

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

کردند که بعید است که مقدار نسبتاً پایین مشارکت زنان در هیئت‌مدیره تأثیری بر دست‌کاری سود^{۱۳} داشته باشد.

۴. علاوه بر این، مشکل نمایندگی در واقعیت مدیران را مجبور به استفاده از سیاست‌های حسابداری انعطاف‌پذیر به منظور دست‌کاری صورت‌حساب‌های مالی می‌سازد (مانو همکاران ۲۰۱۸) که ممکن است به منافع ذینفعان^۱ آسیب وارد سازد. گزارش نادرست اعداد در صورت‌حساب‌های مالی اعتماد سرمایه‌گذاران را خدشه‌دار کرده و آن‌ها را به اشتباه می‌اندازد که همین مسئله باعث عدم تمایل آن‌ها به سرمایه‌گذاری در بازارهای سهام و آسیب به اقتصاد می‌گردد (آریگلو، ۲۰۱۹). مدیریت سود توسط دو نوع اصلی استراتژی تقسیم می‌شود: مدیریت سود مبتنی بر تعهد^۲ و مدیریت سود واقعی (لیوو همکاران ۲۰۱۷). مدیریت سود مبتنی بر تعهد به منظور افزایش یا کاهش موقت سود گزارش‌شده بر اساس اصول حسابداری است درحالی‌که دست‌کاری در فعالیت واقعی معمولاً با تغییر زمان‌بندی و مقیاس فروش، سرمایه‌گذاری‌ها یا معاملات مالی مدیریت می‌شود (لیوو و همکاران، ۲۰۱۷). برخی مطالعات پیشنهاد کردند که شرکت‌ها به احتمال زیادی سود خود را توسط فعالیت‌های واقعی دست‌کاری می‌کنند، چون تشخیص و محدود کردن روش‌های دست‌کاری فعالیت واقعی دشوارتر است (کیمو همکاران ۲۰۱۴). به‌عنوان مثال، شرکت‌های چینی به احتمال زیاد از دست‌کاری‌های فعالیت واقعی استفاده می‌کنند (کیو و همکاران، ۲۰۱۴، تالبی، اومری، گسمی و فیتی، ۲۰۱۵). در حال حاضر چین اقتصاد نوظهور بوده و بزرگ‌ترین دریافت‌کننده سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در میان کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود (مان و همکاران، ۲۰۱۸). همچنین، نهاد مدیریت سود واقعی در چین کامل نیست و هزینه مدیریت نسبتاً پایین است، بنابراین، مدیران تمایل به انتخاب مدیریت سود واقعی دارند (کیو و همکاران، ۲۰۱۴). به این دلایل، مشارکت زنان در هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی ممکن است نقش مهمی در مهار مدیریت سود واقعی در مقایسه با مدیریت سود مبتنی بر تعهد در شرکت‌های چینی ایفاء کند.

۵. علاوه بر این، میزان مدیریت سود شرکت‌ها و سیاست‌هایی که آن‌ها به کار می‌گیرند در دوره‌های مختلف، به‌عنوان مثال در دوره‌های خرسی و گاوی متفاوت است. هنگامی که شرکت‌ها در زمان تعطیلی به سر

1 earnings manipulation

2accrual-based earnings management

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

MCII-conf.ir

می‌برند، مدیریت ممکن است سود را افزایش داده و از ضرر به‌منظور دست‌کاری سود جلوگیری کند (حبیب و همکاران ۲۰۱۳). به‌عنوان مثال، در بحران جهانی مالی سال ۲۰۰۸، بازدهی سهام به دلیل تورم و بحران وام مسکن که تأثیر قابل توجهی بر رفتارهای مدیریت سود داشت، کاهش یافت (کومار و همکاران ۲۰۱۷). به گفته جهمانیو همکاران (۲۰۱۶)، شرکت‌ها به احتمال زیادی در مدیریت سود در طول دوره روکود باهدف جلوگیری از گزارش زیان و کاهش سود شرکت می‌کنند. با این حال، کومار (۲۰۱۷) برخلاف این عقیده هستند که میزان مدیریت سود در طول دوره بحران در مقایسه با دوره صعودی نسبتاً پایین است. کومار و همکاران پیشنهاد کردند هنگامی که شرکت‌ها دوره‌های صعودی را تجربه می‌کنند، سطح دست‌کاری سود در شرایط اقتصادی خوب نسبتاً بالاست، در حالی که سیمینی (۲۰۱۵) استدلال کرد که میزان مدیریت سود بعد از بحران مالی جهانی سال ۲۰۰۸ کاهش یافت. بر اساس دیدگاه‌های بالا، خط‌مشی و درجه مدیریت سود در زمینه‌های مختلف متفاوت بوده و تأثیر تنوع جنسیتی بر هیئت مدیران و در نقش‌های مدیران اجرایی در شرکت‌ها ممکن است در دوره‌های زمانی مختلف متفاوت باشد.

۶. بر این اساس، تحقیقات در رابطه با تأثیر تعادل هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی شرکت‌ها بر مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های جالب‌توجه باشد. مطالعات زیادی درباره ارتباط هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی و مدیریت سود صورت گرفته است (آدامز و همکاران ۲۰۱۹) همچنین محققان زیادی به تحقیقات در رابطه با سطح مدیریت سود تحت شرایط اقتصادی خوب و بد کمک کرده‌اند (کومار و همکاران ۲۰۱۷) با این حال، مطالعات مربوط به مدیریت سود هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی دارای دامنه محدودی در منابع است. با توجه به این شکاف دانش، این مطالعه به بررسی ارتباط هیئت‌مدیره و نقش‌های مدیران اجرایی با مدیریت سود واقعی و هرگونه تفاوت‌های بالقوه در این ارتباط می‌پردازد. به‌منظور دستیابی به این هدف، مدل مدیریت سود واقعی برای تست سطح مدیریت سودی که در تهران مناسب‌تر است، انتخاب شد (تالبی و همکاران ۲۰۱۵). متغیرهای مستقل و شاهد شامل هیئت‌مدیره، مدیران مستقل، ناظران هیئت‌مدیره، مدیران عامل و مدیران ارشد مالی بوده و این‌ها به دلیل این که این عوامل تأثیر قابل توجهی بر مدیریت سود در منابع گذشته داشتند، انتخاب شد (سگوی و همکاران ۲۰۱۲). متغیرهای کنترل شامل اندازه هیئت‌مدیره، اندازه شرکت، بازدهی دارایی‌ها^۱، بازدهی حقوق صاحبان سهام^۲، اهرم بدهی، نسبت

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

ارزش دفتری به قیمت بازار^۳، رشد فروش^۴، زیان شرکت^۵ و حسابرسان^۵ خارجی Big4 که ارتباط بالایی با دست‌کاری سود دارند، بود (آریگولو همکاران ۲۰۱۹)

۷. پژوهش ما ابعاد زیر را در نظر می‌گیرد: ناظران زن در هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی مرتبط با درجه مدیریت سود واقعی در هر دوره است. مقاله ما تأکید می‌کند که انتخاب مدیران عامل و مدیران ارشد مالی در مدیریت سود در طول دوره‌های مختلف متفاوت است. علاوه بر این، شواهد کلیدی از نقش مهم رهبران ارشد زن حمایت کرده و ممکن است شرکت‌ها را تشویق به بهبود نسبت مدیران و مدیران اجرایی زن کرده و بنابراین به‌طور کامل از نقش زنان در مدیران و مدیران اجرایی زن استفاده کنند. درنهایت، مدیران زن و مدیران اجرایی مستقل ارتباطی با مدیریت سود واقعی ندارند. این مطالعه با در نظر گرفتن تأثیر مدیران (مدیریت و هیئت‌مدیره ناظر) و مدیران اجرایی بر مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های به منابع در این زمینه کمک می‌کند. بقیه این مقاله به‌صورت زیر سازمان‌دهی شده است. بخش ۲ به‌طور خلاصه منابع مربوطه درباره مدیریت سود واقعی را ذکر می‌کند، بخش ۳ انتخاب دقیق روش و نمونه را ارائه کرده، بخش ۴ به تست فرضیات توسعه‌یافته بر اساس یافته‌های تحقیقاتی و توضیح جامع نتایج تجربی به‌دست‌آمده توسط همه مدل‌ها می‌پردازد. بخش ۵ کل مطالعه را خلاصه و نتیجه‌گیری می‌کند.

۲. ادبیات

در یک دهه اخیر پژوهش‌های زیادی در حوضه نقش زنان در هیئت‌مدیره انجام شد. ۳۵ درصد از پست‌های مدیریتی در چین در سال ۲۰۱۸ در اختیار زنان بوده، درحالی‌که این مقدار در قاره اروپا به‌طور متوسط ۳۰ درصد است. درحالی‌که درصد مدیران و مدیران اجرایی زن در شرکت‌ها طی سال‌های اخیر به‌سرعت رو به افزایش است، اما این نسبت مشارکت زنان در شرکت‌ها هنوز رقم قابل‌توجهی نیست. در صورتی‌که ارتباط مدیران و مدیران اجرایی با سطح مدیریت سطوح به‌طور موفقیت‌آمیزی تعیین شود، شواهد بیشتری به‌منظور کمک به شرکت‌ها در زمینه^۶ درک نقش مهم رهبری زنان در سطح بالا از جمله مدیران و ناظران زن در هیئت‌مدیره و همچنین مدیران اجرایی ارائه خواهد شد. علاوه بر این، دولت توجه بیشتری به شرکت‌های با مشارکت فزاینده زنان در این

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه تخصصی مدیریت و حسابداری

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

شرکت‌ها خواهد کرد. بسیاری از محققان میزان سود یا بهبود ارزش شرکت‌ها در صورت استفاده از مدیران ارشد یا مدیران اجرایی زن را مورد بررسی قرار داده‌اند. تعداد زیادی از محققان بر این باورند که مدیران اجرایی زن و افزایش مشارکت زنان در هیئت‌های مدیره می‌تواند به کنترل مدیریت سود و افزایش کیفیت گزارش‌ها مالی کمک کند. به‌طور خاص، مطالعات قبلی به این نتیجه رسید که مدیران زن و زنان در نقش‌های مدیریت ارشد به‌منظور بهبود کیفیت گزارش دهی مالی مانند مدیریت سود کمتر مفید عمل می‌کنند

و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که در هیئت‌مدیره افزایش حضور مدیران اجرایی زن و مرد در هیئت‌مدیره و (هیلمن بهبود پاسخگویی آن‌ها در رابطه با عملکرد ضعیف مدیران کمک می‌کند. هیلمن و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند که مشارکت زنان در هیئت‌مدیره تجربیات متفاوتی را به همراه داشته و ارتباطات در هیئت‌مدیره را غنی خواهد ساخت، بنابراین به بهبود کیفیت تصمیمات هیئت‌مدیره نیز کمک خواهد کرد. مطابق با مطالعات آل کاتان (۲۰۱۹)، مدیریت سود شرکت‌های بیشتر مؤثرتر است، چون گروه‌های مدیریت شرکتی با جنسیت برابر در رابطه با هزینه‌ها و آشکال دیگر مدیریت محافظه‌کارانه‌تر و محتاط‌تر عمل می‌کنند. باین‌حال، تأثیر تنوع جنسیتی در هیئت‌های مدیریت و مدیران اجرایی در رابطه با کیفیت مدیریت سود قطعی نیست. برخی مطالعات در زمینه اثبات ارتباط بین تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره و نقش‌های اجرایی با مدیریت سود ناموفق بودند (کوو همکاران (۲۰۱۴) (۲۰۱۰). به‌طور خاص استدلال کردند که بعید است که مقدار نسبتاً پایین مشارکت زنان در هیئت‌مدیره تأثیری بر دست‌کاری سود^{۱۴} داشته باشد.

علاوه بر این، مشکل نمایندگی در واقعیت مدیران را مجبور به استفاده از سیاست‌های حسابداری انعطاف‌پذیر^۱ به‌منظور دست‌کاری صورت‌حساب‌های مالی می‌سازد (مانو همکاران ۲۰۱۸) که ممکن است به منافع ذینفعان آسیب وارد سازد. گزارش نادرست اعداد در صورت‌حساب‌های مالی اعتماد سرمایه‌گذاران را خدشه‌دار کرده و آن‌ها را به‌اشتباه می‌اندازد که همین مسئله باعث عدم تمایل آن‌ها به سرمایه‌گذاری در بازارهای سهام و آسیب به اقتصاد می‌گردد (آریگلو، ۲۰۱۹). مدیریت سود توسط دو نوع اصلی استراتژی تقسیم می‌شود: مدیریت سود مبتنی بر

1 earnings manipulation

2 accrual-based earnings management

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

و مدیریت سود واقعی (لیوو همکاران ۲۰۱۷). مدیریت سود مبتنی بر تعهد به منظور افزایش یا کاهش موقت^۲ تعهد سود گزارش شده بر اساس اصول حسابداری است درحالی که دست کاری در فعالیت واقعی معمولاً با تغییر زمان بندی و مقیاس فروش، سرمایه گذاری ها یا معاملات مالی مدیریت می شود (لیوو و همکاران، ۲۰۱۷). برخی مطالعات پیشنهاد کردند که شرکت ها به احتمال زیادی سود خود را توسط فعالیت های واقعی دست کاری می کنند، چون تشخیص و محدود کردن روش های دست کاری فعالیت واقعی دشوارتر است (کیمو همکاران ۲۰۱۴). به عنوان مثال، شرکت های چینی به احتمال زیاد از دست کاری های فعالیت واقعی استفاده می کنند (کیوو و همکاران، ۲۰۱۴، تالبی، اومری، گسمی و فیتی، ۲۰۱۵). در حال حاضر چین اقتصاد نوظهور بوده و بزرگ ترین دریافت کننده سرمایه گذاری مستقیم خارجی در میان کشورهای در حال توسعه به شمار می رود (مان و همکاران، ۲۰۱۸). همچنین، نهاد مدیریت سود واقعی در چین کامل نیست و هزینه مدیریت نسبتاً پایین است، بنابراین، مدیران تمایل به انتخاب مدیریت سود واقعی دارند (کیوو و همکاران، ۲۰۱۴). به این دلایل، مشارکت زنان در هیئت مدیره و مدیران اجرایی ممکن است نقش مهمی در مهار مدیریت سود واقعی در مقایسه با مدیریت سود مبتنی بر تعهد در شرکت های چینی ایفاء کند.

علاوه بر این، میزان مدیریت سود شرکت ها و سیاست هایی که آن ها به کار می گیرند در دوره های مختلف، به عنوان مثال در دوره های خرسی و گاوی متفاوت است. هنگامی که شرکت ها در زمان تعطیلی به سر می برند، مدیریت ممکن است سود را افزایش داده و از ضرر به منظور دست کاری سود جلوگیری کند (حبیب و همکاران ۲۰۱۳). به عنوان مثال، در بحران جهانی مالی سال ۲۰۰۸، بازدهی سهام به دلیل تورم و بحران وام مسکن که تأثیر قابل توجهی بر رفتارهای مدیریت سود داشت، کاهش یافت (کومار و همکاران ۲۰۱۷). به گفته جهمانیو همکاران (۲۰۱۶)، شرکت ها به احتمال زیادی در مدیریت سود در طول دوره روکود باهدف جلوگیری از گزارش زیان و کاهش سود شرکت می کنند. با این حال، کومار (۲۰۱۷) برخلاف این عقیده هستند که میزان مدیریت سود در طول دوره بحران در مقایسه با دوره صعودی نسبتاً پایین است. کومار و همکاران پیشنهاد کردند هنگامی که شرکت ها دوره های صعودی را تجربه می کنند، سطح دست کاری سود در شرایط اقتصادی خوب نسبتاً بالاست، درحالی که سیمینی (۲۰۱۵) استدلال کرد که میزان مدیریت سود بعد از بحران مالی جهانی سال ۲۰۰۸ کاهش یافت. بر

اساس دیدگاه‌های بالا، خط‌مشی و درجه مدیریت سود درزمینه‌ی مای مختلف متفاوت بوده و تأثیر تنوع جنسیتی بر هیئت مدیران و در نقش‌های مدیران اجرایی در شرکت‌ها ممکن است در دوره‌های زمانی مختلف متفاوت باشد.

بر این اساس، تحقیقات در رابطه با تأثیر تعادل هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی شرکت‌ها بر مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های جالب‌توجه باشد. مطالعات زیادی درباره ارتباط هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی و مدیریت سود صورت گرفته است (آدامز و همکاران ۲۰۱۹) همچنین محققان زیادی به تحقیقات در رابطه با سطح مدیریت سود تحت شرایط اقتصادی خوب و بد کمک کرده‌اند (کومار و همکاران ۲۰۱۷) با این حال، مطالعات مربوط به مدیریت سود هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی دارای دامنه محدودی در منابع است. با توجه به این شکاف دانش، این مطالعه به بررسی ارتباط هیئت‌مدیره و نقش‌های مدیران اجرایی با مدیریت سود واقعی و هرگونه تفاوت‌های بالقوه در این ارتباط می‌پردازد. به منظور دستیابی به این هدف، مدل مدیریت سود واقعی برای تست سطح مدیریت سودی که در تهران مناسب‌تر است، انتخاب شد (تالی و همکاران ۲۰۱۵). متغیرهای مستقل و شاهد شامل هیئت‌مدیره، مدیران مستقل، ناظران هیئت‌مدیره، مدیران عامل و مدیران ارشد مالی بوده و این‌ها به دلیل این‌که این عوامل تأثیر قابل‌توجهی بر مدیریت سود در منابع گذشته داشتند، انتخاب شد (سگوی و همکاران ۲۰۱۲). متغیرهای وابسته، اهرم بدهی^۲، بازدهی حقوق صاحبان سهام^۱ کنترل شامل اندازه هیئت‌مدیره، اندازه شرکت، بازدهی دارایی‌ها که ارتباط بالایی با Big4 خارجی^۵ و حساب‌رسان^۵، زبان شرکت^۴، رشد فروش^۳ نسبت ارزش دفتری به قیمت بازار دست‌کاری سود دارند، بود (آریگولو همکاران ۲۰۱۹)

پژوهش ما ابعاد زیر را در نظر می‌گیرد: ناظران زن در هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی مرتبط با درجه مدیریت سود واقعی در هر دوره است. مقاله ما تأکید می‌کند که انتخاب مدیران عامل و مدیران ارشد مالی در مدیریت سود در طول دوره‌های مختلف متفاوت است. علاوه بر این، شواهد کلیدی از نقش مهم رهبران ارشد زن حمایت کرده و ممکن است شرکت‌ها را تشویق به بهبود نسبت مدیران و مدیران اجرایی زن کرده و بنابراین به‌طور کامل از نقش زنان در مدیران و مدیران اجرایی زن استفاده کنند. درنهایت، مدیران زن و مدیران اجرایی مستقل ارتباطی با مدیریت سود واقعی ندارند. این مطالعه با در نظر گرفتن تأثیر مدیران (مدیریت و هیئت‌مدیره ناظر) و مدیران

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه تخصصی مدیریت صنعتی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

اجرای بر مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های به منابع در این زمینه کمک می‌کند. بقیه این مقاله به صورت زیر سازمان‌دهی شده است. بخش ۲ به طور خلاصه منابع مربوطه درباره مدیریت سود واقعی را ذکر می‌کند، بخش ۳ انتخاب دقیق روش و نمونه را ارائه کرده، بخش ۴ به تست فرضیات توسعه یافته بر اساس یافته‌های تحقیقاتی و توضیح جامع نتایج تجربی به دست آمده توسط همه مدل‌ها می‌پردازد. بخش ۵ کل مطالعه را خلاصه و نتیجه‌گیری می‌کند.

۳. پیشینه تحقیق

(بیان مختصر پیشینه تحقیقات انجام شده در داخل و خارج کشور پیرامون موضوع تحقیق و نتایج آنها و مرور ادبیات و چارچوب نظری تحقیق):

تنوع جنسیتی هیئت مدیره

تنوع جنسیتی مدیران اجرایی

تنوع جنسیتی هیئت ناظران

۴. جامعه، نمونه و روش های تحلیل داده ها
ابزار سنجش

مدیریت سود واقعی در بازار

۲,۱,۱: مدیریت سود

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

MCII-conf.ir

هایلی وهمکاران (۱۹۹۹) اشاره کردند که مدیران از قضاوت خود به منظور تغییر گزارش‌ها مالی و معاملات سازمان یافته هنگام مدیریت سود استفاده می‌کنند، به طوری که ذینفعان عملکرد اقتصادی شرکت را به اشتباه درک خواهند کرد. مدیریت سود مبتنی بر تعهد و مدیریت سود واقعی دو استراتژی مهم برای دست‌کاری سود است (کوهن و همکاران، ۲۰۰۸، لیو و همکاران، ۲۰۱۷). مدیران روش‌های حسابداری تعهدی یا مشارکت در مدیریت فعالیت واقعی را به منظور تعدیل سود، گمراه کردن ذینفعان درباره عملکرد اقتصادی بالقوه شرکت‌ها کنترل می‌کنند (سون و همکاران، ۲۰۱۴).

با توجه به مدیریت سود مبتنی بر تعهد، حجم زیادی از منابع از تعهد اختیاری به عنوان عامل تعیین‌کننده آن استفاده کرده است (غزالیو همکاران، ۲۰۱۵، ماهان و همکاران، ۲۰۰۳، ویو و همکاران ۲۰۱۵). ماهان روم (۲۰۰۳) پیشنهاد داد که شرکت‌های با تعهد اختیاری مثبت احتمالاً دست‌کاری سود را افزایش می‌دهند، در حالی که شرکت‌های با تعهد اختیاری منفی احتمالاً دست‌کاری سود را کاهش می‌دهند. علاوه بر این، چند محقق اشاره کردند که تشخیص و بررسی مدیریت سود مبتنی بر تعهد توسط افراد غیر حرفه‌ای تا زمانی که از روش‌های مجاز حسابداری و برآورد به منظور مدیریت سود پیروی نکنند، دشوار است (دچاو همکاران ۲۰۰۰، کوتاریو همکاران ۲۰۰۵)؛ بنابراین، این روش شیوه‌ای محبوب برای مدیریت سود است.

باین حال، برخی منابع استدلال کردند که مدیریت سود واقعی شیوه‌ای کاربردی‌تر به منظور بررسی این که آیا شرکت‌ها سود خود را دست‌کاری می‌کنند یا خیر، است. از آنجاکه شرکت‌ها تمایل به انتخاب روش‌های دست‌کاری فعالیت واقعی دارند، تشخیص و محدود کردن آن‌ها دشوارتر است (کوهن و همکاران، ۲۰۰۸، گی و همکاران ۲۰۱۴، کو و همکاران، ۲۰۱۴). در نتایج کوهن و همکاران (۲۰۰۸)، شرکت‌ها در نمونه آن‌ها از مدیریت سود واقعی به جای مدیریت سود مبتنی بر تعهد استفاده کردند، چون حاکمیت شرکتی و قوانین اخلاقی در شرکت‌ها برای محدود کردن استفاده از دست‌کاری فعالیت‌های واقعی کافی نیست، در حالی که مدیریت سود تعهدی آسان‌تر است. کیو و همکاران (۲۰۱۴) نیز گزارش داد که بعد از اصلاحات تقسیم سهام در تهران، شرکت‌های تهرانی به سمت مدیریت سود واقعی از دست‌کاری تعهدی روی آوردند، چون احتمال می‌توان احتمال دست‌کاری فعالیت‌های واقعی کشف‌شده را نادیده گرفت. به عنوان مثال، استفاده از فعالیت واقعی در مدیریت سود هنگامی اتفاق می‌افتد که شرکت‌ها قرارداد بدهی خود را نقض کنند (کیمو همکاران ۲۰۱۰) و اوراق قرضه جدید خود را (گی و همکاران ۲۰۱۴) به منظور گمراه کردن مؤسسات رتبه‌بندی صادر کنند که این مسئله باعث کاهش بازدهی

اوراق بهادار می‌گردد. علاوه بر این، رویچودوری (۲۰۰۶) مدیریت سود واقعی را از طریق سه روش شامل تسریع فروش، تولید بیش از حد و کاهش هزینه‌های اختیاری تشخیص داد. روش اول، هموارسازی مدیریت سود جاری با تسریع فروش یا تغییر زمان فروش است. هنگامی که مدیران انتظار دارند که نتایج عملیات فعلی رضایت‌بخش نخواهد بود و یا انتظارات را برآورده نمی‌کند، معمولاً انگیزه جذب مشتریان با ارائه سیاست‌های تخفیف فروش یا آرامش اعتبار، افزایش موقت حجم فروش شرکت‌ها و تسریع درآمد^۱ را خواهند داشت (سون و همکاران، ۲۰۱۴). به‌طور مشابه، هنگامی که مدیران معتقدند که هموارسازی سود عملیاتی شرکت ضروری است، زمان فروش را به‌منظور تعدیل درآمد فروش در دوره‌های مختلف به‌منظور دستیابی به هدف کنترل سود به تأخیر می‌اندازند (دچو و همکاران ۲۰۰۰). دوم، امکان افزایش سود عملیاتی با افزایش خروجی به‌منظور کاهش هزینه هر واحد محصول، کاهش هزینه تولید محصول فروخته‌شده نیز وجود دارد (سان و همکاران، ۲۰۱۴). سوم، امکان افزایش یا کاهش هزینه‌های اختیاری وجود دارد. هزینه‌های اختیاری اشاره به هزینه‌هایی مانند هزینه‌های تحقیق و توسعه، هزینه‌های تبلیغات و هزینه‌های آموزش کارکنان داشته که می‌تواند توسط مدیریت تعیین شود (ویو و همکاران ۲۰۱۵). این هزینه‌ها معمولاً آینده‌نگر بوده و تأثیر کمی بر فعالیت‌های تولید جاری شرکت‌ها دارد. هزینه‌های اختیاری را می‌توان به‌آسانی به ابزاری برای مدیران به‌منظور کنترل سود آن‌ها تبدیل کرد.

۲.۱.۲: بازار خرسی و گاوی

بازارهای خرسی و گاوی نماینده چرخه‌هایی در قیمت‌های سهام است. مطالعات قبلی مانند مطالعات چاوت و همکاران (۲۰۰۰) و همچنین چنگ، و همکاران (۲۰۱۳) بازار خرسی و گاوی را تعریف کرد که در این بازار قیمت سهام حرکات افزایش یا کاهشی را در دوره‌های پیوسته تجربه می‌کند. به‌طور خاص، چنگ و همکاران (۲۰۱۳) بازار سهام تایوان را به‌عنوان مثالی جهت شناسایی بازار خرسی (گاوی) با بررسی سه ماه متوالی روند رو به بالا (رو به پایین) بازگشت سهام در بازار در نظر گرفت. دو اندازه‌گیری اصلی شامل مدل مارکوف - سوئیچینگ^{۱۵} و همکاران BB وجود دارد (برای و بوچان، ۱۹۷۱). مدل مارکوف - سوئیچینگ توسط گیاردین و لیو (۲۰۰۳) و همچنین چای، برووهمکاران (۲۰۱۶) به‌منظور بررسی حرکت بازار سهام اجرا شود. گاردین و همکاران (۲۰۰۳) از مدل مارکوف - سوئیچینگ به‌منظور مطالعه تغییرات در بازار سهام شانگهای چین از سال

^۱ revenue

^۲Markov-switching model

۱۹۹۵ تا ۲۰۰۲ استفاده کردند. این محققان پی بردند که به‌طور کلی دوره‌های خرسی و گاوی بازار سهام تهران به دلیل سرمایه‌گذاران سوداران بسیار کوتاه است. چای و همکاران (۲۰۱۶) نیز بازار خرسی و گاوی تهران را با استفاده از مدل مارکوف- سوئیچینگ تست کردند و پی بردند که همپوشانی قابل توجه در بازار خرسی به توضیح چرخه طولانی بازار خرسی در چین کمک می‌کند. باین‌حال، یان، پاول، شای و زیو (۲۰۰۷) که چرخه‌های روند بازار در بازار سهام تهران را در طول سال‌های ۲۰۰۶ - ۱۹۹۱ توسط الگوریتم BB متمایز کردند، استدلال کردند که الگوریتم BB (برای و بوچان، ۱۹۷۱) نسبت به مدل مارکوف - سوئیچینگ به درک استاندارد چرخه‌های خرسی و گاوی بسیار نزدیک تر بود. همچنین، مطابق با نظرات کانوا (۱۹۹۸) که از الگوریتم BB استفاده کرد، دوره افزایش یا کاهش قیمت سهام باید ۱۲ ماه طول بکشد تا به‌عنوان یک بازار خرسی و گاوی شناخته شود.

در دوره صعودی، محیط اقتصادی پررونق بود و فشار بر سرمایه‌گذاران نهادی نسبتاً پایین بود، بنابراین، تمایل فشار بر مدیریت شرکت‌های بهابازار به‌منظور مدیریت سود نسبتاً پایین بود (جهمانی و همکاران، ۲۰۱۶). علاوه بر این، سیمینی (۲۰۱۵) پیشنهاد داد که میزان مدیریت سود بعد از بحران جهانی مالی در سال ۲۰۰۸ کاهش یافت. باین‌وجود، شرکت‌ها در دوره صعودی ممکن است به‌احتمال بیشتری سود خود را با گسترش سرمایه‌گذاری در سهام مدیریت کنند. کو مار و همکاران (۲۰۱۷) پیشنهاد کردند که شرکت‌ها به‌احتمال زیادی در مدیریت سود در طول دوره‌های قبل از بحران و بعد از بحران شرکت می‌کنند که این مسئله بدین معناست که سطح بالایی از دست‌کاری سود در شرایط اقتصادی خود وجود دارد. در دوره نزولی، نیاز سرمایه‌گذاران نهادی و مدیران شرکت‌های بهابازار به جلب‌توجه سرمایه‌گذاران از طریق مدیریت سود و بنابراین تمایل سرمایه‌گذاران نهادی به ارتقای سود مشهودتر است (جهمانی و همکاران، ۲۰۱۶). به‌عنوان مثال، حبیب و همکاران (۲۰۱۳) پیشنهاد کردند که مدیران شرکت ممکن است از این فرصت به‌منظور دست‌کاری بازدهی درآمد با انتخاب روش‌های مختلف حسابداری مانند افزایش سود و اجتناب از ضرر هنگام مواجهه با بحران‌های مالی استفاده کنند. باین‌حال، دمیرکان و پلات (۲۰۰۹) دیدگاه مخالفی را بیان کردند که شرکت‌هایی که در حال حاضر در کاهش مدیریت سود مشکل دارند، به این دلیل است که همه ابزارهای مدیریت سود خود را قبل از این که دچار مشکل شوند، به اتمام رسانده‌اند. همچنین، هنگام ورود به دوره نزولی، دولت تحمل بیشتری به سود پایین‌تر گزارش‌شده توسط شرکت‌ها دارد، چون تقریباً همه شرکت‌ها در گزارش‌ها مالی خود در طول دوره تعطیلی عملکرد ضعیفی دارند (احمد، کمپل

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

و گوداگر، ۲۰۱۱)؛ بنابراین، الگوهای بسیار متفاوتی از تصمیم‌گیری‌ها و فعالیت‌ها توسط مدیریت شرکت به‌منظور دست‌کاری سود در بازارهای خرسی و گاوی وجود دارد.

۵. یافته‌های تحقیق

مدیریت سود واقعی در بازار

۲.۱.۱: مدیریت سود

هایلی و همکاران (۱۹۹۹) اشاره کردند که مدیران از قضاوت خود به‌منظور تغییر گزارش‌ها مالی و معاملات سازمان‌یافته هنگام مدیریت سود استفاده می‌کنند، به‌طوری‌که ذینفعان عملکرد اقتصادی شرکت را به‌اشتباه درک خواهند کرد. مدیریت سود مبتنی بر تعهد و مدیریت سود واقعی دو استراتژی مهم برای دست‌کاری سود است (کوهن و همکاران، ۲۰۰۸، لیو و همکاران، ۲۰۱۷). مدیران روش‌های حسابداری تعهدی یا مشارکت در مدیریت فعالیت واقعی را به‌منظور تعدیل سود، گمراه کردن ذینفعان درباره عملکرد اقتصادی بالقوه شرکت‌ها کنترل می‌کنند (سون و همکاران، ۲۰۱۴).

با توجه به مدیریت سود مبتنی بر تعهد، حجم زیادی از منابع از تعهد اختیاری به‌عنوان عامل تعیین‌کننده آن استفاده کرده است (غزالیو همکاران، ۲۰۱۵، ماهان و همکاران، ۲۰۰۳، ویو و همکاران ۲۰۱۵). ماهان روم (۲۰۰۳) پیشنهاد داد که شرکت‌های با تعهد اختیاری مثبت احتمالاً دست‌کاری سود را افزایش می‌دهند، درحالی‌که شرکت‌های با تعهد اختیاری منفی احتمالاً دست‌کاری سود را کاهش می‌دهند. علاوه بر این، چند محقق اشاره کردند که تشخیص و بررسی مدیریت سود مبتنی بر تعهد توسط افراد غیرحرفه‌ای تا زمانی که از روش‌های مجاز حسابداری و برآورد به‌منظور مدیریت سود پیروی نکنند، دشوار است (دچاو همکاران ۲۰۰۰، کوتاریو همکاران ۲۰۰۵)؛ بنابراین، این روش شیوه‌ای محبوب برای مدیریت سود است.

باین‌حال، برخی منابع استدلال کردند که مدیریت سود واقعی شیوه‌ای کاربردی‌تر به‌منظور بررسی این‌که آیا شرکت‌ها سود خود را دست‌کاری می‌کنند یا خیر، است. از آنجاکه شرکت‌ها تمایل به انتخاب روش‌های دست‌کاری

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

MCII-conf.ir

فعالیت واقعی دارند، تشخیص و محدود کردن آن‌ها دشوارتر است (کوهن و همکاران، ۲۰۰۸، گی و همکاران ۲۰۱۴، کو و همکاران، ۲۰۱۴). در نتایج کوهن و همکاران (۲۰۰۸)، شرکت‌ها در نمونه آن‌ها از مدیریت سود واقعی به جای مدیریت سود مبتنی بر تعهد استفاده کردند، چون حاکمیت شرکتی و قوانین اخلاقی در شرکت‌ها برای محدود کردن استفاده از دست‌کاری فعالیت‌های واقعی کافی نیست، درحالی‌که مدیریت سود تعهدی آسان‌تر است. کیو و همکاران (۲۰۱۴) نیز گزارش داد که بعد از اصلاحات تقسیم سهام در تهران، شرکت‌های تهرانی به سمت مدیریت سود واقعی از دست‌کاری تعهدی روی آوردند، چون احتمال می‌توان احتمال دست‌کاری فعالیت‌های واقعی کشف‌شده را نادیده گرفت. به‌عنوان مثال، استفاده از فعالیت واقعی در مدیریت سود هنگامی اتفاق می‌افتد که شرکت‌ها قرارداد بدهی خود را نقض کنند (کیمو همکاران ۲۰۱۰) و اوراق قرضه جدید خود را (گی و همکاران ۲۰۱۴) به‌منظور گمراه کردن مؤسسات رتبه‌بندی صادر کنند که این مسئله باعث کاهش بازدهی اوراق بهادار می‌گردد. علاوه بر این، رویچودوری (۲۰۰۶) مدیریت سود واقعی را از طریق سه روش شامل تسریع فروش، تولید بیش‌ازحد و کاهش هزینه‌های اختیاری تشخیص داد. روش اول، هموارسازی مدیریت سود جاری با تسریع فروش یا تغییر زمان فروش است. هنگامی‌که مدیران انتظار دارند که نتایج عملیات فعلی رضایت‌بخش نخواهد بود و یا انتظارات را برآورده نمی‌کند، معمولاً انگیزه جذب مشتریان با ارائه سیاست‌های تخفیف فروش یا آرامش اعتبار، افزایش موقت حجم فروش شرکت‌ها و تسریع درآمد^۱ را خواهند داشت (سون و همکاران، ۲۰۱۴).

به‌طور مشابه، هنگامی‌که مدیران معتقدند که هموارسازی سود عملیاتی شرکت ضروری است، زمان فروش را به‌منظور تعدیل درآمد فروش در دوره‌های مختلف به‌منظور دستیابی به هدف کنترل سود به تأخیر می‌اندازند (دجو و همکاران ۲۰۰۰). دوم، امکان افزایش سود عملیاتی با افزایش خروجی به‌منظور کاهش هزینه هر واحد محصول، کاهش هزینه تولید محصول فروخته‌شده نیز وجود دارد (سان و همکاران، ۲۰۱۴). سوم، امکان افزایش یا کاهش هزینه‌های اختیاری وجود دارد. هزینه‌های اختیاری اشاره به هزینه‌هایی مانند هزینه‌های تحقیق و توسعه، هزینه‌های تبلیغات و هزینه‌های آموزش کارکنان داشته که می‌تواند توسط مدیریت تعیین شود (ویو و همکاران ۲۰۱۵). این هزینه‌ها معمولاً آینده‌نگر بوده و تأثیر کمی بر فعالیت‌های تولید جاری شرکت‌ها دارد. هزینه‌های اختیاری را می‌توان به‌آسانی به ابزاری برای مدیران به‌منظور کنترل سود آن‌ها تبدیل کرد.

۲،۱،۲: بازار خرسی و گاوی

بازارهای خرسی و گاوی نماینده چرخه‌هایی در قیمت‌های سهام است. مطالعات قبلی مانند مطالعات چاوت و همکاران (۲۰۰۰) و همچنین چنگ، و همکاران (۲۰۱۳) بازار خرسی و گاوی را تعریف کرد که در این بازار قیمت سهام حرکات افزایش یا کاهش را در دوره‌های پیوسته تجربه می‌کند. به‌طور خاص، چنگ و همکاران (۲۰۱۳) بازار سهام تایوان را به‌عنوان مثالی جهت شناسایی بازار خرسی (گاوی) با بررسی سه ماه متوالی روند رو به بالا (رو به پایین) بازگشت سهام در بازار در نظر گرفت. دو اندازه‌گیری اصلی شامل مدل مارکوف - وجود دارد (برای و بوچان، ۱۹۷۱). مدل مارکوف - سوئیچینگ توسط گیاردين و لیو BB سوئیچینگ^۱ و همکاران (۲۰۰۳) و همچنین چای، بروو همکاران (۲۰۱۶) به‌منظور بررسی حرکت بازار سهام اجرا شود. گاردین و همکاران (۲۰۰۳) از مدل مارکوف - سوئیچینگ به‌منظور مطالعه تغییرات در بازار سهام شانگهای چین از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۲ استفاده کردند. این محققان پی بردند که به‌طور کلی دوره‌های خرسی و گاوی بازار سهام تهران به دلیل سرمایه‌گذاران سوداران بسیار کوتاه است. چای و همکاران (۲۰۱۶) نیز بازار خرسی و گاوی تهران را با استفاده از مدل مارکوف - سوئیچینگ تست کردند و پی بردند که همپوشانی قابل توجه در بازار خرسی به توضیح چرخه طولانی بازار خرسی در چین کمک می‌کند. با این حال، یان، پاول، شای و زیو (۲۰۰۷) که چرخه‌های روند بازار در متمایز کردند، استدلال کردند که BB بازار سهام تهران را در طول سال‌های ۲۰۰۶ - ۱۹۹۱ توسط الگوریتم (برای و بوچان، ۱۹۷۱) نسبت به مدل مارکوف - سوئیچینگ به درک استاندارد چرخه‌های خرسی و BB الگوریتم استفاده کرد، دوره افزایش BB گاوی بسیار نزدیک تر بود. همچنین، مطابق با نظرات کانوا (۱۹۹۸) که از الگوریتم یا کاهش قیمت سهام باید ۱۲ ماه طول بکشد تا به‌عنوان یک بازار خرسی و گاوی شناخته شود.

در دوره صعودی، محیط اقتصادی پررونق بود و فشار بر سرمایه‌گذاران نهادی نسبتاً پایین بود، بنابراین، تمایل فشار بر مدیریت شرکت‌های به‌بازار به‌منظور مدیریت سود نسبتاً پایین بود (جهمانی و همکاران، ۲۰۱۶). علاوه بر این، سیمینی (۲۰۱۵) پیشنهاد داد که میزان مدیریت سود بعد از بحران جهانی مالی در سال ۲۰۰۸ کاهش یافت.

^۱ revenue

^۲ Markov-switching model

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

MCI-COPE IR

ممکن است به احتمال بیشتری سود خود را با گسترش سرمایه‌گذاری در بااین‌وجود، شرکت‌ها در دوره صعودی سهام مدیریت کنند. کو مار و همکاران (۲۰۱۷) پیشنهاد کردند که شرکت‌ها به احتمال زیادی در مدیریت سود در طول دوره‌های قبل از بحران و بعد از بحران شرکت می‌کنند که این مسئله بدین معناست که سطح بالایی از دست‌کاری سود در شرایط اقتصادی خود وجود دارد. در دوره نزولی، نیاز سرمایه‌گذاران نهادی و مدیران شرکت‌های به‌بازار به جلب توجه سرمایه‌گذاران از طریق مدیریت سود و بنابراین تمایل سرمایه‌گذاران نهادی به ارتقای سود مشهودتر است (جهمانی و همکاران، ۲۰۱۶). به‌عنوان مثال، حبیب و همکاران (۲۰۱۳) پیشنهاد کردند که مدیران شرکت ممکن است از این فرصت به‌منظور دست‌کاری بازدهی درآمد با انتخاب روش‌های مختلف حسابداری مانند افزایش سود و اجتناب از ضرر هنگام مواجهه با بحران‌های مالی استفاده کنند. بااین‌حال، دمیرکان و پلات (۲۰۰۹) دیدگاه مخالفی را بیان کردند که شرکت‌هایی که در حال

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

MCI-COPE 22

سوالات تحقیق

آیا نسبت مدیران زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در طول بازار خرسی و گاوی بر ارتباط معنی‌داری باهم دارند؟

آیا نسبت مدیران مستقل زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری باهم دارند؟

آیا نسبت مدیران اجرایی مستقل زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری باهم دارند؟

آیا نسبت مدیران عامل زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری باهم دارند؟

آیا نسبت مدیران ارشد مالی در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری باهم دارند؟

آیا نسبت ناظران هیئت‌مدیره در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری باهم دارند؟

:

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

فرضیه‌های تحقیق

اول، مطالعات گذشته نشان داد که تنوع جنسیتی در هیئت‌مدیره، مدیران اجرایی و هیئت نظارتی احتمالاً بر کیفیت مدیریت درآمد تأثیرگذار است و مدیران اجرایی، مدیران و ناظران زن ممکن است نقش مهمی در محدود کردن مدیریت سود ایفاء کنند (آدامز و فریبا، ۲۰۰۷، دیویز، ۲۰۱۱، فرانسیس و همکاران، ۲۰۱۵، هیلمان و همکاران، ۲۰۰۷).

دوما، مطالعات گذشته نشان داد که مدیریت سود واقعی در شرکت‌های با عملکرد ضعیف عملی‌تر است (کوهن و همکاران، ۲۰۰۸، کیو و همکاران، ۲۰۱۴) و مدل‌های استاندارد برای تعهد اختیاری ممکن است هنگام اعمال آن در شرکت‌هایی با عملکرد فوق‌العاده قابل‌اعتماد نباشد (دچوو همکاران ۱۹۹۵). علاوه بر این، در چین، شرکت‌ها تمایل به مدیریت سود با فعالیت واقعی دارند، چون تشخیص آن نسبت به مدیریت سود تعهدی دشوارتر است (کیو و همکاران، ۲۰۱۴)؛ بنابراین، مدیریت سود واقعی شاخص عملی‌تری به‌عنوان یک متغیر وابسته به‌منظور بررسی فرضیات این مطالعه است.

سوما، روش‌ها و تصمیمات شرکت‌ها در مدیریت سود در دوره‌های زمانی مختلف مانند دوره خرسی و گاوی متفاوت است و اثرات مشارکت زنان در هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی بر مدیریت سود واقعی نیز در دوره‌های خرسی و گاوی متفاوت است. هنگامی که شرکت‌ها در شرایط رکود قرار دارند، مدیران ممکن است درآمد خود را افزایش داده و از زیان به‌منظور دست‌کاری سود اجتناب ورزند (حبیب و همکاران، ۲۰۱۳)، اما کومار و همکاران (۲۰۱۷) گزارش کردند که میزان مدیریت سود در طول دوره بحران نسبت به دوره صعودی نسبتاً پایین است. هنگامی که شرکت‌ها در دوره صعودی قرار دارند، سطح دست‌کاری سود نسبتاً بالاست (کومار و همکاران ۲۰۱۷)، اما سیمینی (۲۰۱۵) استدلال کرد که میزان مدیریت سود در این دوره کاهش می‌یابد. علاوه بر این، مدیران استراتژی‌ها و تصمیمات مناسبی را تحت نظارت هیئت‌مدیره اتخاذ می‌کنند (سون و همکاران، ۲۰۱۴، طالبی و

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه تخصصی مدیریت صنعتی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

همکاران، ۲۰۱۵؛ بنابراین، تأثیر تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی در بازار خرسی و گاوی بر مدیریت سود واقعی احتمالاً در تحقیقات قابل توجهی به اثبات رسیده است.

به‌طور کلی، این مطالعه پیش‌بینی می‌کند که ارتباط تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره (مدیران مستقل و مدیران)، مدیران اجرایی (مدیریت ارشد، مدیران عامل و مدیر ارشد مالی) و ناظران هیئت‌مدیره با مدیریت سود واقعی در طول دوره خرسی و گاوی بسیار بالاست. بر همین اساس، فرضیات زیر تدوین شد:

. نسبت مدیران زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در طول بازار خرسی و گاوی بر ارتباط معنی‌داری H1 باهم دارند.

: نسبت مدیران مستقل زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری H2 باهم دارند.

:: نسبت مدیران اجرایی مستقل زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط H3 معنی‌داری باهم دارند.

:: نسبت مدیران عامل زن در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری باهم H4 دارند.

:: نسبت مدیران ارشد مالی در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری H5 باهم دارند.

:: نسبت ناظران هیئت‌مدیره در هیئت‌مدیره و مدیریت سود واقعی در بازار خرسی و گاوی ارتباط معنی‌داری H6 باهم دارند.

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

روش‌شناسی تحقیق:

الف- شرح کامل روش تحقیق بر حسب هدف، نوع داده‌ها و نحوه اجراء (شامل مواد، تجهیزات و استانداردهای مورد استفاده در قالب مراحل اجرایی تحقیق به تفکیک):

روش‌ها و تصمیمات شرکت‌ها در مدیریت سود در دوره‌های زمانی مختلف مانند دوره خرسی و گاوی متفاوت است و اثرات مشارکت زنان در هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی بر مدیریت سود واقعی نیز در دوره‌های خرسی و گاوی متفاوت است. هنگامی که شرکت‌ها در شرایط رکود قرار دارند، مدیران ممکن است درآمد خود را افزایش داده و از زیان به منظور دست‌کاری سود اجتناب ورزند (حبیب و همکاران، ۲۰۱۳)، اما کومار و همکاران (۲۰۱۷) گزارش کردند که میزان مدیریت سود در طول دوره بحران نسبت به دوره صعودی نسبتاً پایین است. هنگامی که شرکت‌ها در دوره صعودی قرار دارند، سطح دست‌کاری سود نسبتاً بالاست (کومار و همکاران ۲۰۱۷)، اما سیمینی (۲۰۱۵) استدلال کرد که میزان مدیریت سود در این دوره کاهش می‌یابد. علاوه بر این، مدیران استراتژی‌ها و تصمیمات مناسبی را تحت نظارت هیئت‌مدیره اتخاذ می‌کنند (سون و همکاران، ۲۰۱۴، طالبی و همکاران، ۲۰۱۵)؛ بنابراین، تأثیر تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی در بازار خرسی و گاوی بر مدیریت سود واقعی احتمالاً در تحقیقات قابل توجهی به اثبات رسیده است

تذکر: در خصوص تفکیک مراحل اجرایی تحقیق و توضیح آن، از به کار بردن عناوین کلی نظیر، «گردآوری اطلاعات اولیه»، «تهیه نمونه‌های آزمون»، «انجام آزمایش‌ها» و غیره خودداری شده و لازم است در هر مورد توضیحات کامل در رابطه با منابع و مراکز تهیه داده‌ها و ملزومات، نوع فعالیت، مواد، روش‌ها، استانداردها، تج متغیرهای مورد بررسی در قالب یک مدل مفهومی و شرح چگونگی بررسی و اندازه‌گیری متغیرها:

متغیرهای تحقیق :

¹متغیرهای وابسته

ریچودوری (۲۰۰۶) و کوهن و همکاران (۲۰۰۸) سه عامل تعیین‌کننده مدیریت سود واقعی شامل تسریع فروش، به‌عنوان OP و DE (OCF, DE) است؛ بنابراین، OP) و تولید بیش‌ازحد (DE) هزینه‌های صلاحیددی یا اختیاری)

(برای هر سال برآورد شد و به صورت زیر OLS (دست‌کاری فعالیت واقعی با رگرسیون حداقل مربعات معمولی فرموله گردید:

معادله (۱)

$$OCF / A_{i,t-1} = \beta_0 + \beta_1(1/A_{i,t-1}) + \beta_2(S_{i,t} / A_{i,t-1}) + \beta_3(\Delta S_{i,t} / A_{i,t-1}) + \varepsilon_t$$

معادله (۲)

$$DE / A_{i,t-1} = \beta_0 + \beta_1(1/A_{i,t-1}) + \beta_2(S_{i,t} / A_{i,t-1}) + \varepsilon_t$$

معادله (۳)

$$OP / A_{i,t-1} = \beta_0 + \beta_1(1/A_{i,t-1}) + \beta_2(S_{i,t} / A_{i,t-1}) + \beta_3(\Delta S_{i,t} / A_{i,t-1}) + \beta_4(\Delta S_{i,t-1} / A_{i,t-1}) + \varepsilon_t, Model$$

مجموع OP مجموع هزینه‌های فروش و هزینه‌های اداری، DE، جریان نقدی عملیاتی، OCF سال، t شرکت، آکه فروش خالص است. S مجموع دارایی‌ها، A، Δ INVT هزینه کالاهای فروخته شده و تنوع موجودی)

(مجموع سه باقی مانده REM به گفته ریچوردی (۲۰۰۶) و کوهن و همکاران (۲۰۰۸)، مدیریت سود واقعی)
 AB_OCF, استانداردسازی شده بوده که از سه مدل رگرسیون جداگانه محاسبه شد (مدل ۱، مدل ۲، مدل ۳).
 به ترتیب نشان دهنده سه نتیجه باقی مانده‌های استانداردسازی شده^{۱۷} مدل ۱، مدل ۲ و مدل AB_DE and AB_OP
 وابسته به نتایج محاسبات در مدل رگرسیون به صورت زیر است: REM^۳ است. سطح

معادله (۴)

$$REM = AB\_OP - AB\_OCF - AB\_DE$$

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

سطح غیرعادی محصول AB_OP سطح غیرعادی جریان نقدی عملیاتی^{۱۸} (باقی مانده مدل ۱)، AB_OCF، سطح غیرعادی هزینه‌های اختیاری (باقی مانده مدل ۳) است. AB_DE (باقی مانده مدل ۲) و

۳,۳^۱: متغیرهای مستقل

مطابق با مطالعات قبلی (آدامز و فریبا، ۲۰۰۷، دیویز، ۲۰۱۱، فرانسیس و همکاران، ۲۰۱۵، هیلمان و همکاران، ۲۰۰۷) و فرضیات این مطالعه، نسبت مدیران زن، مدیران مستقل زن، مدیران اجرایی زن و ناظران هیئت‌مدیره زن متغیرهای مستقل است. مدیران عامل و مدیران ارشد مالی به‌عنوان متغیرهای ساختگی با استفاده از کد ۱ به‌منظور نشان دادن مدیران عامل و مدیران ارشد مالی زن در شرکت و در عصر این صورت برابر با صفر عمل می‌کنند. این متغیرها در طول دوره‌های خرسی و گاوی به‌منظور اندازه‌گیری تأثیر مشارکت زنان در هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی بر مدیریت سود واقعی در این مطالعه مورد استفاده قرار گرفت.

۳,۴^۲: متغیرهای کنترل

وجود دارد. اندازه در REM ویژگی‌های خاص شرکت مختلفی به‌عنوان متغیرهای کنترل به‌منظور پیش‌بینی رگرسیون قرار داده شده که به کنترل تأثیر بالقوه اندازه شرکت و اندازه هیئت‌مدیره بر مدیریت سود واقعی کمک (را به‌منظور بررسی BS می‌کند. زیو، داویدسون و دادالت (۲۰۰۳) و رحمان و علی (۲۰۰۶) اندازه هیئت‌مدیره (اثرات بالقوه مدیریت سود بررسی کردند که توسط تعداد کل مدیران در هیئت‌مدیره محاسبه شد. اندازه هیئت مدیران اجرایی ممکن است ارتباط مثبت یا منفی با مدیریت سود داشته باشد. هیئت‌های مدیره کوچک‌تر ممکن است برای گزارش دهی مالی کاربردی‌تر یا پاسخگوتر باشند. مدیران هیئت‌های مدیره بزرگ‌تر احتمالاً درزمینه گزارش دهی مالی، افزایش احتمال پیشگیری از مدیریت سود تجربه‌دارند (زیو و همکاران، ۲۰۰۳). فلما و جانز (۱۹۸۳) نیز بیان کردند که هیئت‌مدیره با اندازه بهینه به‌احتمال بیشتری ارتباطات داخلی و تصمیم‌گیری‌ها را آسان‌تر می‌سازد. اندازه شرکت به‌عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر مدیریت سود در نظر گرفته شده که توسط تعداد

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه تخصصی مدیریت صنعتی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

MCI-COPE IR

کارکنان اندازه‌گیری می‌شود. کورنت و همکاران (۲۰۰۸) استدلال کرد که شرکت‌های با اندازه بزرگتر تمایل به دست‌کاری سود دارند.

$$\begin{aligned}
 REM_{i,t} = & \beta_0 - \beta_1(PFD) + \beta_2(PFID) + \beta_3(PFE) \\
 & + \beta_4(ISCEO) + \beta_5(ISCFO) + \beta_6(PFSP) \\
 & + \beta_7(BS) + \beta_8(FS) + \beta_9(ROA) + \beta_{10}(ROE) \\
 & + \beta_{11}(LEV) + \beta_{12}(SALES) + \beta_{13}(MB) \\
 & + \beta_{14}(LOSS) + \beta_{15}(BIG4) + \varepsilon_{i,t}
 \end{aligned}$$

۳.۵: دوره خرسی و گاوی

در مقایسه با مدل مارکوف سوئیچینگ برای و بوسچان در قضاوت دوره‌های زمانی بازار خرسی و گاوی بسیار نزدیک تر به استاندارد هستند (یان و همکاران، ۲۰۰۷). مدل الگوریتم BB (۱۹۷۱) پیشنهاد داد که دوره بازار خرسی (گاوی) توسط افزایش (کاهش) قیمت سهام برای ۱۲ ماه متوالی نشان داده می‌شود. از سوی دیگر، همه متغیرها از صورت‌حساب‌های مالی سالانه گرفته شده‌اند، به طوری که دوره خرسی و گاوی باید حداقل یک سال به طول انجامد. بر همین اساس، دوره بازار خرسی یا بازار گاوی در این مطالعه توسط دوره افزایش یا کاهش سالانه در قیمت‌های سهام نشان داده می‌شود. به طور کلی، سطح شاخص سهام شانگهای و شنزن^{۱۹} و توزیع دوره خرسی و گاوی در جدول ۳ معرفی شده است.

۱. نتایج

۴.۱: آمار توصیفی

¹⁹ . Shanghai and Shenzhen A-share

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

MCI-CONF IR

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می‌کنید، تعداد مشاهدات ۱۱۶۱۶ و ۱۴۴۳۶ به ترتیب در دوره های بازار صعودی و دوره های بازار نزولی است. میانگین مقدار REM در دوره صعودی مثبت و برابر با ۰/۰۰۲ است، در حالی که در دوره نزولی شاهد میانگین مقدار منفی ۰/۰۱۷- هستیم. نتیجه پیشنهاد می‌دهد که شرکت های چینی به طور متوسط تمایل به عملکرد محافظه کارانه تر در REM در طول دوره های بازار نزولی دارند و یا دستکاری فروش، هزینه های اختیاری و تولید بیش از حد در دوره های صعودی را ترجیح می‌دهند که مشابه با مطالعات غزلی و همکاران (۲۰۱۵) بود که پیشنهاد کرد مشکلات مالی و مدیریت درآمد ارتباط منفی با هم دارند. ممکن است این مساله به این معنی باشد که شرکت ها در شرایط خطرناک مانند شرایط بازار نزولی ممکن است قادر به مدیریت موفق درآمد خود نباشند. میانگین نسبت مدیران زن به کل مدیران در هیئت مدیره (PDF) در طول دوره های نزولی و صعودی به ترتیب ۱۲/۱ و ۱۱/۷ درصد است که تا حدی بالاتر از ۱۰/۲ درصد گزارش شده در مطالعه لیو و همکاران برای نمونه شرکت چینی است. میانگین مقدار نسبت مدیران مستقل زن (PFID) و مدیران اجرایی زن (PFE) در هر دو دوره حدود ۱۴ درصد بوده و حداکثر مقدار آن ۱۰۰ درصد است که نشان می‌دهد همه مدیران مستقل در هیئت مدیره یا مدیران اجرایی برخی شرکت های چینی زن هستند. این یافته ها نشان می‌دهد که چین تغییر بزرگی در افزایش نسبت زنان در هیئت مدیره خود ایجاد کرده است. به طور مشابه، میانگین نسبت ناظران زن (PFSP) نسبت به مدیران و مدیران اجرایی زن در حدود ۲۳/۵ درصد در طول دو دوره خرسی و گاوی بالاتر است.

جدول ۳: سطح شاخص سهام شانگهای و شنزن از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

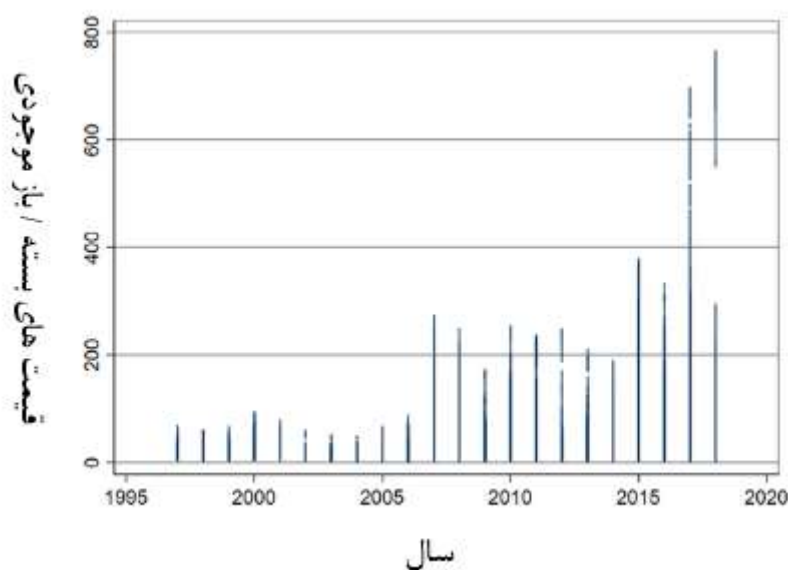
نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

MCII CONF IR

سال صعودی: ۲۰۰۰، ۲۰۰۵، ۲۰۰۶، ۲۰۰۷، ۲۰۱۰، ۲۰۱۲، ۲۰۱۵، ۲۰۱۷

دوره نزولی: ۲۰۰۱، ۲۰۰۲، ۲۰۰۳، ۲۰۰۴، ۲۰۰۸، ۲۰۰۹، ۲۰۱۱، ۲۰۱۳، ۲۰۱۴، ۲۰۱۶

میانگین ROE و رشد فروش (SALES) بین دوره های خرسی و گاوی تفاوت زیادی با هم دارد. میانگین نسبت ROE در دوره صعودی برابر ۴/۵ درصد بوده در حالی که این مقدار در دوره نزولی، ۲/۴ درصد است. میانگین مقدار SALES در دوره صعودی ۲/۳۷۷ درصد بوده و در دوره نزولی برابر با ۰/۳۴۸ است. این نتیجه نشان می دهد که شرایط مالی در زمان صعودی بسیار بهتر از زمان نزولی است. علاوه بر این، شرکت های کمی از حسابرس Big4 استفاده می کنند که در هر دو دوره حدود ۱/۶ درصد بود. در نهایت، میانگین مقدار سایر متغیرهای کنترل در دوره های خرسی و گاوی مشابه هم بود.

۴،۲: ماتریس همبستگی

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCIi-conf.ir

ضرایب همبستگی همه متغیرهای مطالعه در جدول ۵ نشان داده شده است. تقریباً همه متغیرهای مستقل (PFD, REM, PFSP, PFE, ISCEO, ISCFD) در سطح معنی داری ۱ درصد همبستگی دارند. همانطور که انتظار می‌رفت، PFD و PFSP در ۳/۸ درصد (در سطح معنی داری ۱ درصد) و در ۲/۴ درصد (در سطح معنی داری ۵ درصد) مرتبط با REM در دوره‌های صعودی بوده، در حالی که در دوره‌های نزولی این مقدار برابر با ۳ درصد (در سطح معنی داری ۵ درصد) و ۲/۳ درصد (در سطح معنی داری ۱ درصد) است. این یافته‌ها از فرضیات ۳ و ۶ پشتیبانی کرد که طبق این فرضیات مدیران اجرایی و ناظران زن قادر به مهار مدیریت سود واقعی هستند.

جدول ۴: آمارهای توصیفی

متغیر	دوره های صعودی					دوره های نزولی				
	Obs	SD	Min	Max	Obs	Mean	SD	Min	Max	
REM	11,616	0.002	0.216	-1.231	1.283	14,436	-0.017	0.233	-2.031	2.266
PFD	11,616	0.121	0.114	0	0.714	14,436	0.117	0.113	0	0.833
PFID	11,616	0.140	0.191	0	1	14,436	0.134	0.189	0	1
PFE	11,616	0.140	0.154	0	1	14,436	0.136	0.151	0	1
ISCEO	11,616	0.087	0.281	0		14,436	0.088	0.284	0	
ISCFD	11,616	0.277	0.448	0		14,436	0.270	0.444	0	1
PFSP	11,616	0.237	0.285	0	1	14,436	0.233	0.278	0	1
BS	11,616	9.921	2.432	4	25	14,436	10.09	2.524	4	26
PS	11,616	5,031	16,094	7	552,698	14,436	4,891	15,541	11	477,780
ROA	11,616	0.036	0.061	-0.628	0.762	14,436	0.033	0.082	-2.746	4.837
ROE	11,616	0.045	0.339	-16.72	2.776	14,436	0.024	0.718	-30.66	14.78
LEV	11,616	0.422	0.208	0	0.994	14,436	0.425	0.208	0	0.997
SALES	11,616	2.377	112.4	-4.411	10,026	14,436	0.348	3.683	-6.077	215.7
MB	11,616	4.530	7.479	0.206	322.5	14,436	4.193	13.94	0.152	941.0
LOSS	11,616	0.114	0.318		1	14,436	0.116	0.321	0	1

BIG4	11,616	0.016	0.126	0	1	14,436	0.019	0.136	0	1
------	--------	-------	-------	---	---	--------	-------	-------	---	---

علائم اختصاری: BIG4، در صورتی که شرکت توسط شرکت های حسابرسی big4 حسابرسی می شود، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر به آن تعلق می گیرد، BS: اندازه هیئت مدیره، FS: اندازه شرکت، ISCEO، در صورتی که مدیر عامل شرکت زن باشد کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. ISCFO: در صورتی که مدیر ارشد مالی شرکت زن باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. LEV: اهرم مالی، LOSS: در صورتی که شرکت زیان داشته باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت صفر است. MB: نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری، PFD: نسبت مدیران زن در هیئت مدیره، PFE: نسبت مدیران اجرایی زن، PFID: نسبت مدیران مستقل زن در هیئت مدیره، PFSP: نسبت ناظران زن هیئت مدیره، REM: مدیریت سود واقعی، ROA: بازدهی دارایی ها، ROE: بازدهی حقوق صاحبان سهام، SALES: رشد فروش

گجراتی (۲۰۰۳) استدلال کرد که ± 80 درصد ضرایب مشکوک به مشکلات هم خطی چند گانه^{۲۰} است که برای نتایج آنالیز رگرسیون مضر است. جدول ۵ نشان می دهد که بالاترین ضریب همبستگی ۶۴/۹ درصد در ارتباط بین PFD و PFID در طول دوره های خرسی و گاوی وجود دارد که در سطح معنی داری ۱ درصد نشان داده شده است. بنابراین، هیچ هم خطی چند گانه بین متغیرهای مستقل وجود ندارد.

۴،۳: نتایج رگرسیون

جدول ۶ برآورد نتایج دوره های خرسی و گاوی را از طریق مدل رگرسیون OLS ادغام شده ارائه می کند. نتایج در هر دو دوره های خرسی و گاوی در جدول ۶ پیشنهاد می کند که ضرایب PFE و PFSP در سطح معنی داری ۱ درصد ارتباط منفی معنی داری با REM دارد. این نتایج بیانگر این است که شرکت های با مدیران و ناظران هیئت مدیره زن در مهار دستکاری فعالیت های واقعی در هر دو دوره بهتر عمل می کنند که سازگار با گزارشات آلتکاتان (۲۰۱۹) و همچنین پنزر و مولر (۲۰۱۵) است. بنابراین، فرضیات ۳ و ۶ مورد حمایت قرار گرفت.

علاوه بر این، ضریب در سطح معنی داری ۵ درصد در طول دوره صعودی ارتباط مثبتی با REM دارد. این نتیجه پیشنهاد می کند که مدیران عامل زن به احتمال بیشتری مدیریت سود را در طول دوره صعودی دستکاری می

²⁰ . multi-collinearity

کنند که شاید به این دلیل باشد که مدیران عامل تمایلی به شناس افزایش پول در این نوع محیط اقتصادی خوب ندارند. در دوره نزولی، ارتباط ISCEO با REM مثبت است، اما معنی دار نیست که بدین معناست که احتمال این که دستکاری سود توسط مدیران عامل زن در دوره تعطیلی شرکت به دلیل ویژگی محافظه کارانه کاهش می‌یابد. به عبارت دیگر، مدیران عامل زن دستکاری سود را در طول دوره های نزولی در مقایسه با دوره های صعودی محدود می‌کنند که از فرضیه ۴ حمایت شد.

جدول ۵: ماتریس همبستگی

TABLE 5 Correlation matrix

پانل A: ماتریس همبستگی دوره های صعودی

	REM	PFD	PFID	PFFM	ISCEO	ISCFO	PFSP	BS
REM	1							
PFD	-0.006	1						
PFID	-0.002	0.649***	1					
PFE	-0.038***	0.330***	0.040***	1				
ISCEO	0.0038	0.268***	0.024***	0.268***	1			
ISCFO	-0.007	0.172***	0.050***	0.535***	0.039***	1		
PFSP	-0.024**	0.117***	0.013	0.145***	0.070***	0.082***	1	
BS	-0.003	-0.046***	-0.008	-0.068***	-0.033	-0.009	-0.033***	1
FS	-0.041***	-0.074***	-0.029***	-0.076***	-0.017*	-0.037***	-0.060***	0.113***
ROA	-0.346***	0.007	0.001	0.020**	0.016*	0.013	0.001	0.009
ROE	-0.101**	-0.014	-0.020**	0.007	0.004	0.006	0.016*	0.019**
LEV	0.152***	-0.094***	-0.058***	-0.097***	-0.028***	-0.081***	-0.030***	0.051***
SALES	-0.011	0.010	0.001	-0.005	-0.003	-0.007	-0.006	0.012
MB	-0.008	0.017*	0.010	0.012	-0.007	0.003	0.011	-0.037***
LOSS	0.157***	-0.008	0.008	-0.016*	-0.014	0.002	-0.019**	0.012
BIG4	-0.024***	-0.066***	-0.049***	-0.046***	-0.035***	-0.030***	-0.027***	0.080***
	FS	ROA	ROE	LEV	SALES	MB	LOSS	BIG4
FS	1							
ROA	0.035***	1						

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

ROE	0.025***	0.503***	1				
LEV	0.089***	-0.307***	-0.137***	1			
SALES	0.002	0.007	0.004	0.003	1		
MB	-0.059***	-0.021**	-0.178***	0.111***	-0.001	1	
LOSS	-0.025***	-0.591***	-0.345**	0.143***	-0.008	0.081***	1
BIG4	0.286***	0.024***	0.015	0.039***	-0.003	-0.022**	-0.014 1

پانل B: ماتریس همبستگی دوره‌های نزولی

	REM	PFID	PFID	PFFM	ISCEO	ISCFO	PFSP	BS
REM	1							
PFID	-0.004	1						
PFID	-0.006	0.630***	1					
PFE	-0.030**	0.339***	0.042***	1				
ISCEO	0.003	0.266***	0.011	0.265***	1			
ISCFO	-0.006	0.179***	0.053***	0.528***	0.038***	1		
PFSP	-0.023***	0.111***	0.004	0.158***	0.080***	0.080***	1	
BS	-0.007	-0.048***	-0.012	-0.057***	-0.030***	0.002	-0.041***	1
FS	-0.055***	-0.074***	-0.030***	-0.076***	-0.022***	-0.029***	-0.061***	0.108***
ROA	-0.267***	0.015	0.009***	0.036	0.004	0.026***	0.015*	0.009
ROE	-0.060**	0.004	-0.007	0.013	0.003	0.006	0.007	0.015*
LEV	0.144***	-0.084***	-0.051***	-0.097***	-0.025***	-0.086***	-0.030***	0.061***
SALES	-0.019**	-0.003	-0.007	-0.005	0.010	-0.009	0.002	0.006
MB	0.020**	0.001	-0.004	0.009	-0.004	0.00720	-0.002	-0.024***

علائم اختصاری: BIG4، در صورتی که شرکت توسط شرکت‌های حسابرسی big4 حسابرسی می‌شود، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر به آن تعلق می‌گیرد، BS: اندازه هیئت مدیره، FS: اندازه شرکت، ISCEO، در صورتی که مدیر عامل شرکت زن باشد کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. ISCFO: در صورتی که مدیر ارشد مالی شرکت زن باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. LEV: اهرم مالی، LOSS: در صورتی که شرکت زیان داشته باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت صفر است. MB: نسبت ارزش دفتری به ارزش

بازاری، PFD: نسبت مدیران زن در هیئت مدیره، PFE: نسبت مدیران اجرایی زن، PFID: نسبت مدیران مستقل زن در هیئت مدیره، PFSP: نسبت ناظران زن هیئت مدیره، REM: مدیریت سود واقعی، ROA: بازدهی دارایی‌ها، ROE: بازدهی حقوق صاحبان سهام، SALES: رشد فروش

علاوه بر این، ارتباط ISCFO با REM در طول دوره صعودی مثبت اما معنی دار نیست. در حالی که در دوره نزولی ارتباط مثبتی در ۱۰ درصد وجود دارد. این بدین معناست که مدیران عامل زن به احتمال بیشتری سود واقعی را در دوره نزولی نسبت به دوره صعودی مدیریت می‌کنند. ممکن است این مساله به این دلیل باشد که مدیران عامل زن به حساسیت بیشتری به محیط اقتصادی نامناسب داشته و تمایلی به تحمل ضرر در دوره نزولی ندارند. بنابراین، مدیران عامل زن در دوره صعودی در مقایسه با دوره نزولی اقدام به مهار مدیریت سود واقعی می‌کنند که بدین ترتیب از فرضیه ۵ حمایت شد.

مشخص شده که مدیران اجرایی در شرکت‌ها شامل مدیران عامل، مدیران ارشد مالی و سایر مدیران هستند به طوری که روابط بین مدیریت سود واقعی با مدیران اجرایی، مدیران عامل و مدیران ارشد مالی به احتمال زیادی مشابه است. با این حال، نتیجه جالبی در جدول ۶ نشان داده شده که پیشنهاد می‌دهد PFE (نسبت مدیران اجرایی) در هر دو دوره خرسی و گاوی ارتباط منفی با مدیریت سود واقعی دارد در حالی که مدیران عامل و مدیران ارشد مالی در این دو دوره ارتباط مثبتی با مدیریت سود واقعی دارند. این نتیجه متفاوت از انتظار ماست. از داده‌های خام این مقاله مشخص شد که مدیران اجرایی زن که مدیران عامل و مدیران ارشد مالی را کنار گذاشتند نیز به عنوان مدیران شرکت‌ها خدمت می‌کنند. اگرچه میانگین نسبت و تعداد مدیران اجرایی زنی که مدیر نیز بودند نسبتاً پایین بود، اما هنوز هم ممکن است بر نتایج رگرسیون جدول ۶ تاثیر داشته باشند. دلیل روابط متفاوت مدیریت سود واقعی با مدیران اجرایی، مدیران عامل و مدیران ارشد مالی شاید این باشد که مدیران اجرایی که مدیران عامل و مدیران ارشد مالی نیستند، ممکن است به مهار مدیریت سود واقعی در هر دو دوره کمک کند. مدیران اجرایی زن نه تنها مدیران عامل و مدیران ارشد مالی، بلکه مدیران دیگر نیز هستند. مدیران دیگری که به عنوان مدیر به خدمت گرفته می‌شوند ممکن است مشکلات مدیریت سود دستکاری شده توسط

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

مدیران عامل و مدیران ارشد مالی را در هر دو دوره محدود کنند. بنابراین، منطقی است که رابطه مدیریت سود واقعی با مدیریت اجرایی زن منفی است، در حالی که این ارتباط با مدیریت عامل و مدیران ارشد مالی مثبت است.

با این حال، ارتباط بین مدیران زن و مدیران مستقل در هیئت مدیره با مدیریت سود واقعی در طول دوره های خرسی و گاوی همانطور که در جدول ۶ نشان داده شده، معنی دار نیست. این بدین معناست که مدیران و مدیران مستقل در هیئت مدیره تأثیری بر دستکاری فعالیت واقعی در هر دو دوره ندارند. ممکن است به این دلیل باشد که نسبت مدیران زن در شرکت های بورسی چینی نسبتاً پایین است. به گفته جوکز و همکاران (۲۰۱۳)، بعید است که مقدار نسبتاً پایین مشارکت زنان در هیئت مدیره تأثیری بر دستکاری سود داشته باشد. بنابراین، نسبت پایین این مدیران دلیل اصلی است که تأثیر مشارکت زنان بر مدیریت هیئت مدیره مهم نیست.

۴،۴: بررسی استحکام

۴،۴،۱: آزمون دیگری برای بررسی تأثیر تعداد متغیرهای مستقل

استحکام نتایج مقدماتی و تغییر نسبت متغیرهای مستقل (PFSP، PFD، PFID، PFE) و متغیرهای ساختگی (ISCEO و ISCF) به تعداد این متغیرها (NFSP و NFD، NFID، NFE، NCEO، NCFO) در جدول ۷ بررسی شد.

ضرایب NFE و NFSP در سطح معنی داری ۱ درصد در هر دو دوره خرسی و گاوی ارتباط منفی با مدیریت سود واقعی دارد که این نتایج سازگار با نتایج پیش رگرسیون در جدول ۶ بوده و از فرضیه های ۳ و ۶ نیز حمایت کرد. علاوه بر این، همبستگی NCEO و NCFO با مدیریت سود واقعی در هر دو دوره مثبت بود، اما سطح اهمیت NCEO در دوره صعودی و NCFO در دوره نزولی ارتباط مثبتی با مدیریت سود واقعی در ۵ و ۱ درصد داشت. این یافته ها نیز سازگار با نتایج قبلی بوده و بدین معناست که مدیران عامل زن به احتمال زیاد در دستکاری سود در دوره نزولی نقشی ندارند و مدیران اجرایی زن تمایل به انجام رفتار محافظه کارانه تری در مدیریت سود واقعی در دوره صعودی دارند. این مساله از فرضیات ۴ و ۵ حمایت کرد. علاوه بر این، همبستگی مدیریت سود واقعی با

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCI-conf.ir

NFE و همبستگی مدیریت سود واقعی با NCEO و NCFO نیز عکس هم بود که سازگار با نتایج جدول ۶ است. علاوه بر این، ارتباط NFD با مدیریت سود واقعی در هر دو دوره هنوز غیرمعنی دار بوده که سازگار با پیش‌بینی نتایج بود. اگرچه ارتباط NFID و مدیریت سود واقعی در سطح ۵ درصد در دوره زمانی نزولی در جدول ۷ منفی و معنی دار بود که سازگار با نتایج قبلی جدول ۶ نیست، اما ارتباط NFID با مدیریت سود واقعی نیز در جدول ۷ منفی است. به طور کلی، جدول ۷ نشان می‌دهد که یافته‌های اصلی این مقاله قوی است، چون سازگار با نتایج پیش‌گویی با استفاده از معیارهای مختلف زنان است.

جدول ۶: نتایج رگرسیون برای ارتباط بین نسبت مدیران، مدیران اجرایی و ناظران زن با مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های خرسی و گاوی

	دوره‌های صعودی 0.026	دوره‌های نزولی 0.029
REM		
PFD		
PFID	-0.017	-0.018
PFE	-0.054***	-0.047***
ISCEO	0.016**	0.008
ISCF0	0.007	0.009*
PFSP		-0.015**
BS	-0.001	-0.002***
FS	-0.001***	-0.001***
ROA	-0.001***	-0.737***
ROE	0.057***	0.026***
LEV	0.095***	0.137***
SALES	-0.001	-0.001
MB	-0.001	0.001
LOSS	-0.048***	0.017**
BIG4	-0.007	-0.007
Number of obs	11,616	14,436

Adjust R ²	0.1501	0.1002
F	54.97	41.12
VIF	2.13	2.13

علائم اختصاری: BIG4. در صورتی که شرکت توسط شرکت های حسابرسی big4 حسابرسی می شود، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر به آن تعلق می گیرد، BS: اندازه هیئت مدیره، FS: اندازه شرکت، ISCEO، در صورتی که مدیر عامل شرکت زن باشد کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. ISCFO: در صورتی که مدیر ارشد مالی شرکت زن باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. LEV: اهرم مالی، LOSS: در صورتی که شرکت زیان داشته باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت صفر است. MB: نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری، PFD: نسبت مدیران زن در هیئت مدیره، PFE: نسبت مدیران اجرایی زن، PFID: نسبت مدیران مستقل زن در هیئت مدیره، PFSP: نسبت ناظران زن هیئت مدیره، REM: مدیریت سود واقعی، ROA: بازدهی دارایی ها، ROE: بازدهی حقوق صاحبان سهام، SALES: رشد فروش

*: همبستگی در سطح ۱۰ درصد معنی دار است.

** : همبستگی در سطح ۵ درصد معنی دار است.

*** : همبستگی در سطح ۱ درصد معنی دار است.

جدول ۷: نتایج بررسی استحکام برای ارتباط بین تعداد مدیران، مدیران اجرایی و ناظران زن با مدیریت سود واقعی در طول دوره های خرسی و گاوی

	دوره های صعودی	دوره های نزولی
REM	0.003	0.005
NFD		
NFID	-0.006	-0.009**
NFE	-0.010***	-0.012***
NCEO	0.015**	0.008
NCFO	0.008*	0.013***
NFSP	-0.008**	-0.007***

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی، مرکز آموزش عالی و کاربردی سازمان مدیریت صنعتی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

BS	-0.001	-0.002**
FS	-0.001***	-0.001***
ROA	-1.495***	-0.735***
ROE	0.057***	0.026***
LEV	0.096***	0.138***
SALES	-0.001	-0.001
MB	-0.001	0.001
LOSS	-0.492***	0.016**
BIG4	-0.005*	-0.006
Number of obs	11,616	14,436
Adjust R²	0.151	0.100
F	50.45	41.88
VIF	2.14	2.14

علائم اختصاری: BIG4. در صورتی که شرکت توسط شرکت های حسابرسی big4 حسابرسی می شود، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر به آن تعلق می گیرد، BS: اندازه هیئت مدیره، FS: اندازه شرکت، ISCEO، در صورتی که مدیر عامل شرکت زن باشد کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. ISCFO: در صورتی که مدیر ارشد مالی شرکت زن باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. LEV: اهرم مالی، LOSS: در صورتی که شرکت زیان داشته باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت صفر است. MB: نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری، PFD: نسبت مدیران زن در هیئت مدیره، PFE: نسبت مدیران اجرایی زن، PFID: نسبت مدیران مستقل زن در هیئت مدیره، PFSP: نسبت ناظران زن هیئت مدیره، REM: مدیریت سود واقعی، ROA: بازدهی دارایی ها، ROE: بازدهی حقوق صاحبان سهام، SALES: رشد فروش

*: همبستگی در سطح ۱۰ درصد معنی دار است.

** : همبستگی در سطح ۵ درصد معنی دار است.

***: همبستگی در سطح ۱ درصد معنی دار است.

۴،۴،۲: آزمون های جداگانه توسط سه مولفه مدیریت سود واقعی

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

به گفته ریچادوری (۲۰۰۶)، تناوب فروش (AB_OCF)، فروش بیش از حد (AB_OP) و دستکاری هزینه‌های اختیاری (AB_DE) سه مولفه مدیریت سود واقعی است. AB_OCF، AB_OP و AB_DE پروکسی‌های مدیریت سود واقعی است که به عنوان متغیرهای مستقل در تست استحکام در نظر گرفته می‌شوند. به طور خاص، مدیریت سود واقعی برابر با AB_OP منهای AB_OCF و AB_DE است، به طوری که AB_OCF و AB_DE AB_DE عکس هم بوده و منعکس کننده درجه مدیریت سود واقعی است. همه مقادیر AB_OCF و AB_DE باید در ۱- ضرب شود. نتایج آزمون اضا که از سه مولفه مدیریت سود واقعی به عنوان معیار جایگزین استفاده می‌کند در جدول ۸ ارائه شده است.

جدول ۸: تاثیر مشارکت زنان بر سه مولفه مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های خرسی و گاوی

	دوره‌های صعودی			دوره‌های نزولی		
	AB_OP	AB_OCF	AB_DE	AB_OP	AB_OCF	AB_DE
PFD	0.001	0.031**	-0.006	0.001	0.037***	-0.009
PFID	-0.003	-0.017**	0.002	-0.001	-0.019***	0.002
PFE	-0.037***	-0.0003	-0.017***	-0.022**	-0.008	-0.018***
ISCEO	0.008**	0.001	0.007***	0.010	0.005	0.003
ISCF0	0.005	0.0002	0.002	0.005*	0.001	0.004**
PFSP	-0.009**	0.003	-0.011***	-0.007*	0.001	-0.009***
BS	0.001	-0.002***	0.001	-0.001	-0.001***	-0.001
FS	-0.001**	-0.001**	-0.001**	-0.001***	-0.001***	-0.001***
ROA	-0.923***	-0.423***	-0.151***	-0.447***	-0.201***	-0.089***
ROE	0.025***	0.020***	0.012**	0.011***	0.008***	0.006***
LEV	0.054***	0.017***	0.024***	0.089***	0.251***	0.022***
SALES	-0.001	-0.001	-0.001	-0.004	0.003	0.001
MB	-0.001	0.001	-0.001	-0.001	0.001	-0.001
LOSS	-0.027***	-0.010**	-0.012***	0.010**	0.018***	-0.012**
BIG4	-0.001	-0.003	-0.003	-0.001	-0.003	-0.003
Number of obs	11,616	11,616	11,616	14,436	14,436	14,436
Adjust R ²	0.163	0.060	0.0272	0.1138	0.0534	
F	59.19	20.02	9.55	48.54	20.82	7.00

VIF

2.13

2.13

2.13

2.13

2.13

2.13

علائم اختصاری: AB_DE: دستکاری سود واقعی در هزینه های اختیاری، AB_OCF: دستکاری سود واقعی جریان نقدی عملیاتی، AB_OP: دستکاری سود واقعی در تولید بیش از حد، در صورتی که شرکت توسط شرکت های حسابرسی big4 حسابرسی می شود، کد ۱ و ددر غیر اینصورت کد صفر به آن تعلق می گیرد، BS: اندازه هیئت مدیره، FS: اندازه شرکت، ISCEO: در صورتی که مدیر عامل شرکت زن باشد کد ۱ و در غیر اینصورت کد صفر است. ISCF0: در صورتی که مدیر ارشد مالی شرکت زن باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت صفر است. LEV: اهرم مالی، LOSS: در صورتی که شرکت زیان داشته باشد، کد ۱ و در غیر اینصورت صفر است. MB: نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری، PFD: نسبت مدیران زن در هیئت مدیره، PFE: نسبت مدیران اجرایی زن، PFID: نسبت مدیران مستقل زن در هیئت مدیره، PFSP: نسبت ناظران زن هیئت مدیره، REM: مدیریت سود واقعی، ROA: بازدهی دارایی ها، ROE: بازدهی حقوق صاحبان سهام، SALES: رشد فروش

*: همبستگی در سطح ۱۰ درصد معنی دار است.

** : همبستگی در سطح ۵ درصد معنی دار است.

***: همبستگی در سطح ۱ درصد معنی دار است.

جدول ۸ نشان می دهد که PFD و PFID ارتباط معنی داری با AB_OP و AB_DE ندارند که مشابه با پیش نتایج در جدول ۶ است. با این حال، ارتباط مثبت معنی داری بین PFD و AB_OCF در طول دوره خرسی و گاوی به ترتیب در سطح ۵ درصد و ۱ درصد و همچنین ارتباط منفی معنی داری بین PFID و AB_OCF در طول دوره های خرسی و گاوی به ترتیب در سطح ۵ درصد و ۱ درصد وجود دارد. این بدین معناست که مدیران مستقل زن به احتمال بیشتری دستکاری جریان نقدی عملیاتی را مهار می کنند.

علاوه بر این، ضریب PFE در سطح ۱ و ۵ درصد ارتباط معنی داری با AB_OP و AB_DE دارد، اما ارتباط معنی داری با AB_OCF در هر دو دوره خرسی و گاوی ندارد. بر همین اساس، نتایج مربوط به ارتباط AB_OP و AB_DE با PFD, PFID و PFD, PFID در هر دو دوره خرسی و گاوی مشابه با پیش نتایج جدول ۶ است. با این حال، نتایج مربوط به ارتباط AB_OCF با PFD, PFID و PFE در هر دو دوره سازگار با نتایج جدول ۶ نیست.

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

جدول ۸ نشان می دهد که جریان نقدی عملیاتی ارتباط بالایی با مدیران و مدیران مستقل زن دارد، اما ارتباط معنی داری با مدیران اجرایی زن در هر دو دوره ندارد که احتمالاً به این معناست که مدیران و مدیران اجرایی زن می توانند به طور موثری با مشکلات مربوط به دستکاری فروش مقابله کنند و مدیران مستقل زن به احتمال زیاد از دستکاری فروش نسبت به مدیران و مدیران اجرایی زن خودداری می کنند.

علاوه بر این، PFSP ارتباط منفی با دو دسته مدیریت سود واقعی (AB_DE و AB_OP) در هر دو دوره دارد، اما سطح معنی داری آن ها متفاوت است. ممکن است بدین معنا باشد که شرکت های با ناظران زن در هیئت مدیره به احتمال بیشتری دستکاری اختیاری و تولید بیش از حد را در هر دو دوره زمانی مهار می کنند. با این حال، PFSP ارتباط معنی داری با AB_OCF در هر دو دوره ندارد و این مساله ممکن است نشان دهد که مشارکت زنان به عنوان ناظران هیئت مدیره در مهار مدیریت سود واقعی در نتیجه کاهش هزینه های اختیاری و تولید بیش از حد به جای دستکاری فروش رخ می دهد. بر همین اساس، ارتباط PFSP با مدیریت سود واقعی در جدول ۸ مشابه با نتایج پیش رگرسیون جدول ۶ است که پیشنهاد می دهد ناظران زن هیئت مدیره احتمالاً مدیریت سود واقعی را کاهش می دهند که از فرضیه ۶ حمایت کرد.

یافته های جدول ۸ نشان می دهد که ضریب ISCEO ارتباط مثبت معنی داری با AB_DE و AB_OP در دوره صعودی دارد، در حالی که ISCEO تاثیر معنی داری بر AB_DE و AB_OP در دوره نزولی ندارد. علاوه بر این، ISCF0 در دوره نزولی مرتبط با B_OP و AB_DE است، در حالی که ارتباط ISCF0 با AB_DE و AB_OP در دوره صعودی معنی دار نیست. نتایج نشان می دهد که مدیران عامل زن به احتمال بیشتری اقدام به دستکاری سود از طریق تولید بیش از حد و هزینه های اختیاری نمی کنند و این مساله در دوره نزولی رو به کاهش است و مدیران ارشد مالی زن تمایل به انجام محافظه کارانه تر فعالیت های خود در دوره صعودی دارند که از فرضیه های ۴ و ۵ حمایت شد. با این حال، AB_OCF ارتباط معنی داری با ISCEO و ISCF0 در طول دوره های خرسی و گاوی ندارد که ممکن است بیانگر این باشد که مدیران عامل و مدیران ارشد مالی زن عمدتاً مدیریت سود واقعی را با کاهش هزینه های اختیاری و تولید بیش از حد به جای دستکاری فروش پیاده سازی می کنند.

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

به طور کلی، تست استحکام در جدول ۸ عمدتاً مطابق با یافته‌های قبلی جدول ۶ است. با این حال، در طول هر دو دوره، AB_OCF ارتباط معنی داری با متغیرهای مستقل PFE, CEO, CFO و PFSP ندارد، اما ارتباط معنی داری با PFD و PFID دارد. این مساله ممکن است به این معنی باشد که مدیران اجرایی و ناظران زن به احتمال بیشتری دستکاری سود را با توجه به هزینه‌های اختیاری و تولید بیش از حد به جای فروش مهار می‌کنند.

۲. بحث

در این مطالعه، نقش مدیران و ناظران زن در هیئت مدیره و همچنین مدیران اجرایی در مهار مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های خرسی و گاوی بررسی شد. یافته‌های این مطالعه نشان داد که شرکت‌های با مدیران اجرایی و ناظران زن در هیئت مدیره خود در مهار دستکاری فعالیت واقعی در هر دو دوره خرسی و گاوی توانا تر هستند. علاوه بر این، مدیران عامل زن به احتمال بیشتری دستکاری سود را در طول دوره‌های نزولی نسبت به دوره‌های صعودی محدود می‌کنند، چون نتایج مدل رگرسیون نشان می‌دهد که مدیران عامل به احتمال بیشتری مدیریت سود را در طول دوره صعودی دستکاری می‌کنند، اما همین نتیجه در دوره نزولی وجود نداشت. همچنین، مدیران ارشد مالی زن به احتمال بیشتری اقدام به مهار مدیریت سود در دوره صعودی در مقایسه با دوره نزولی می‌کنند، دلیل این مساله این است که مدیران ارشد مالی زن در دوره نزولی نمی‌توانند زیان ایجاد شده در شرایط اقتصادی بد را تحمل کنند، به طوری که این افراد به احتمال بیشتری به مدیریت دستکاری سود نسبت به دوره صعودی روی می‌آورند. با این حال، ارتباطی بین مدیران، مدیران مستقل زن در شرکت‌ها و مدیریت سود واقعی در طول هر دو دوره خرسی و گاوی مشاهده نشد. این مساله ممکن است به این دلیل باشد که مطابق با مطالعات جوکز و همکاران (۲۰۱۳) بعید به نظر می‌رسد بخش نسبتاً پایینی از مشارکت زنان در هیئت مدیره تأثیری بر دستکاری سود داشته باشد. هر چند که نتایج نشان می‌دهد مدیران و مدیران مستقل در هیئت مدیره تأثیری بر دستکاری فعالیت واقعی در طول دوره‌های خرسی و گاوی ندارند، اما مدیران اجرایی زن (به جز مدیران عامل و مدیران ارشد مالی) مدیرانی هستند که احتمالاً مدیریت سود واقعی را در هر دو دوره مهار می‌کنند. به طور کلی، یافته‌ها نشان می‌دهد که ناظران زن هیئت مدیره و مدیران اجرایی زن از جمله مدیران عامل و مدیران ارشد مالی احتمالاً

به طور موثری دستکاری فعالیت های واقعی مدیران را در طول دوره های خرسی و گاوی تاحدی مهار می کنند. مهم تر این که، نتایج آزمون استحکام انجام شده از طریق مدل های رگرسیون موثر است، به طوری که این آزمون ها در این مطالعه دقیق بود.

این مطالعه کمک های جدیدی به منابع در این حوزه کرده است. اول، منابع محدودی در رابطه با بررسی ارتباط بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و مدیران اجرایی در طول دوره های خرسی و گاوی وجود دارد. این مطالعه به این نتیجه رسید که ناظران زن و مدیران اجرایی در هیئت مدیره در هر دو دوره خرسی و گاوی با میزان مدیریت سود واقعی ارتباط دارند. این مطالعه همچنین نتیجه گرفت که انتخاب های صورت گرفته توسط مدیران عامل و مدیران اجرایی در مدیریت سود در طول دوره های خرسی و گاوی متفاوت است. علاوه بر این، مدیران و مدیران مستقل زن ارتباطی با مدیریت سود واقعی در هر دو دوره ندارند. این مطالعه با در نظر گرفتن تاثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره (مدیریت هیئت مدیره و ناظر هیئت مدیره) و مدیران اجرایی بر مدیریت سود واقعی در طول دوره های خرسی و گاوی به منابع در این زمینه کمک کرده است. دوما، این مطالعه شواهد بیشتری برای حمایت از نقش مهم رهبری برتر زنان ارائه کرده و ممکن است شرکت ها را تشویق به بهبود نسبت مدیران و مدیران اجرایی زن در شرکت کند، بنابراین این شرکت ها به طور کامل از نقش زنان در هیئت مدیره و مدیران اجرایی خود استفاده کنند که این مساله در نهایت باعث بهبود عملکرد شرکت و کیفیت گزارش دهی مالی با کاهش مدیریت سود واقعی خواهد شد.

برخی توصیه های سیای برگرفته از نتایج این مطالعه وجود دارد. اول، فرصت های شغلی برای ناظران هیئت مدیران و مدیران اجرایی در شرکت های چینی باید به منظور تضمین تعادل جنسیتی در این شرکت ها افزایش بیشتری یابد. در چین، فرهنگ سنتی زنان را با مشکل "به حاشیه راندن در محل کار" مواجه می کند (لی و لیو، ۲۰۱۶). با تغییر زمان، زنان نقش بسیار مهمی در همه حوزه های اجتماعی ایفاء می کنند و حتی در حال حاضر، نسبت مشارکت زنان در هیئت مدیره چین بیش از ژاپن، کره جنوبی و کشورهای اروپایی افزایش یافته است. با این حال، هنوز تنها ۱۱ درصد از زنان در چین دارای پست های مدیریتی هستند (چن، ۲۰۱۹) و این مساله هنوز

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

نشان دهنده عدم حضور قابل توجه زنان در پست های مدیریتی است. سیاست افزایش نسبت مشارکت زنان در هیئت مدیره و مدیران اجرایی در شرکت ها ممکن است به مهار موثر مدیریت سود واقعی و بهبود کیفیت گزارش دهی مالی کمک کند و این مساله به نفع توسعه بلند مدت و منافع سرمایه گذاران خارجی این شرکت هاست. علاوه بر این، فرصت های بیشتر در هیئت مدیره و در نقش های اجرایی برای زنان می تواند به کاهش تعصب علیه زنان و افزایش فرصت های شغلی آن ها کمک کند، به طوری که می توانند به طور موثری از استعداد های خود در زمینه های شغلی شان استفاده کنند. دوما، این تحقیق فرصت هایی را برای شرکت ها در زمینه تمرکز بر روی تاثیر به کار گیری مدیران اجرایی و ناظران زن در تولید بیش از حد و دستکاری هزینه های اختیاری هنگامی که سعی در کنترل مدیریت سود می کنند، فراهم ساخته است. مدیران اجرایی و ناظران زن در شرکت ها احتمالا از دستکاری سود در بُعد هزینه های اختیاری و تولید بیش از حد به جای تناوب فروش جلوگیری می کنند. علاوه بر این، مدیران عامل به احتمال بیشتری در دوره های صعودی سود را دستکاری می کنند و مدیران ارشد مالی نیز به احتمال زیادی اقدام به مدیریت سود در طول دوره های نزولی می کنند. شرکت ها باید زمان و حوزه های متفاوت بازار را هنگام در نظر گرفتن مشکلات در مدیریت سود در نظر داشته باشند و سرمایه گذار باید احتیاز بیشتری در هر دو دوره خرسی و گاوی داشته باشد. سوما، اکثر شرکت های بورسی در چین در صنعت تولید فعالیت دارند که این مساله فرصتی برای دولت به منظور افزایش توجه به مدیریت سود در صنعت تولید فراهم می سازد.

در نهایت، محدودیت هایی در این مطالعه وجود دارد. کشور نمونه در این مطالعه متفاوت از انگلیس و آمریکا است، چون تنها شرکت های بورسی چینی را برای مطالعه انتخاب کردیم. علاوه بر این، حاکمیت شرکتی شرکت های نمونه نسبتا ضعیف بوده و نهادهای مربوطه به اندازه کافی توسعه پیدا نکرده اند. علاوه بر این، اثربخشی مشارکت زنان در هیئت مدیره و مدیران اجرایی در شرکت های چینی محدود است. شرکت های چینی بورسی بسیار بزرگ گنجانده شده در نمونه باید مورد آنالیز قرار گیرند. این شرکت ها دارای نسبت پایینی از زنان در هیئت مدیره و نقش های اجرایی هستند. بنابراین، تاثیرات واقعی مشارکت زنان در شرکت ها بر مدیریت سود ممکن است در این تحقیق محدود باشد. علاوه بر این، به واسطه خطاهای احتمالی اندازه گیری، اندازه گیری مدیریت سود واقعی

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCI-conf.ir

خاص اما ناقص است و شاید از آنجایی که مدتی از زمان جمع آوری این داده‌ها گذشته باشد، برخی از این داده‌ها ممکن است قدیمی بوده و یا کاملاً دقیق نباشد. به این ترتیب، برای تحقیقات بیشتر، باید اندازه‌گیری بهتری توسعه یابد تا وسعت دقیق مدیریت سود واقعی بررسی شده واقع بینانه تر باشد. همچنین انجام تحقیقات در حوزه‌های متنوع‌تر نیز مفید خواهد بود. در عین حال، تاثیر مشارکت زنان در هیئت مدیره بر مدیریت سود واقعی در حوزه‌های مختلف باید به طور دقیق‌تر مورد مطالعه قرار گیرد، چون این مطالعه در یافتن ارتباط بین مدیران و مدیران مستقل با مدیریت سود واقعی در طول دوره‌های خرسی و گاوی موفق نبود.

بخش پیوست

جدول ۱: توزیع نمونه بر اساس سال و صنعت در طول دوره صعودی

صنعت	سال									
	کد	2000	2005	2006	2007	2010	2012	2015	2017	مجموع
کشاورزی	1	13	27	28	29	32	42	41	40	252
معادن	2	9	19	20	22	32	39	43	39	223
تولیدی	3	462	712	703	715	912	1,344	1,402	1,502	
انرژی	4	20	41	42	47	56	57	54	30	347
ساخت و ساز	5	11	21	23	25	36	46	48	42	252
عمده فروشی و خرده فروشی	6	74	87	85	84	85	101	98	90	704
حلال و نقل	7	17	32	30	39	54	66	69	31	338
اقامتگاه و رستوران	8	6	6	5	6	6	7	7	8	51
فناوری اطلاعات	9	25	36	32	37	58	116	136	151	591
مشاور املاک	11	44	52	48	44	60	53	47	25	373
خدمات تجاری	12	7	11	13	13	14	20	22	17	117
خدمات فنی ویژه	13	0	0	0	0	4	9	17	20	50
مدیریت زیست محیطی	14	6	11	9	7	12	12	15	15	87
محصولات الکترونیکی	15	3	4	3	2	6	7	12	7	44
روزنامه نگاری و انتشارات	18	4	4	4	4	6	11	14	17	64
جامع	19	54	53	52	49	54	50	42	17	
مجموع		755	1,116	1,097	1,123	1,427	1,980	2,067	2,051	11,616

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

جدوی ۲: توزیع نمونه بر اساس سال و صنعت در طول دوره نزولی

صنعت	کد	سال										مجموع
		2001	2002	2003	2004	2008	2009	2011	2013	2014	2016	
کشاورزی	1	18	20	21	22	29	28	41	43	42	39	303
معدن	2	12	15	15	18	29	30	36	44	43	37	279
تولیدی	3	552	598	638	674	827	858	1,163	1,426	1,370	1,418	9,524
انرژی	4	23	28	34	37	53	56	59	58	58	31	437
ساخت و ساز	5	12	13	15	19	32	33	39	50	49	37	299
عمده فروشی و خرده فروشی	6	82	85	89	90	87	92	94	104	99	84	906
حمل و نقل	7	20	23	26	31	53	52	60	73	70	32	440
اقامتگاه و رستوران	8	7	7	6	6	9	8	7	9	7	7	73
فناوری اطلاعات	9	26	29	32	38	42	48	90	134	129	134	702
مشاور املاک	11	48	53	53	53	55	61	65	54	52	27	521
خدمات تجاری	12	9	10	11	12	15	15	18	19	20	17	146
خدمات فنی ویژه	13	0	0	0	0	3	3	7	11	10	16	50
مدیریت زیست محیطی	14	7	9	10	10	10	11	11	13	13	14	108
محصولات الکترونیکی	15	4	4	4	4	5	7	7	13	14	8	70
روزنامه نگاری و انتشارات	18	4	4	3	3	5	5	11	15	14	14	
جامع	19	60	57	57	56	54	49	49	50	46	22	500
مجموع		884	955	1,014	1,073	1,308	1,356	1,757	2,116	2,036	1,937	14,436

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

MCII-CONF-IR

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

